

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ МУЗЕЙ ШІСТДЕСЯТНИЦТВА

В'ЯЗНІ СУМЛІННЯ

український правозахисний рух 1970-80-х рр.

1 серпня 1975 року керівництво Радянського Союзу та ряд інших держав світу підписали Заключний акт НБСЄ, яким зобов'язувалися дотримуватися прав людини в межах Загальної декларації прав людини ООН від 10 грудня 1948 року. Для радянських дисидентів це був шанс легальної боротьби за свої права.

Так 9 листопада 1976 року була створена Українська Громадська Група сприяння виконанню Гельсінських угод (Українська Гельсінська Група, УГГ) – правозахисна організація, заснована за ініціативою письменника і філософа Миколи Руденка, генерала Петра Григоренка – члена Московської Гельсінської Групи (чинна з 12.05.1976), громадської діячки Оксани Мешко, письменника-фантаста Олеса Бердника, юриста Левка Лук'яненка. Її членами-засновниками стали також мікробіолог Ніна Строката-Караванська, інженер Мирослав Маринович, історик Микола Матусевич, учитель Олекса Тихий, юрист Іван Кандиба. Вони підписали Декларацію про створення УГГ та Меморандум №1. Секретарем УГГ була Раїса Руденко.

Група приймала письмові скарги про порушення прав людини в Україні і щодо українців за її межами, передавала цю інформацію в засоби масової інформації та урядам держав – учасниць Гельсінського процесу.

Автори Декларації наголошували, що головним мотивом їхньої діяльності буде не політичний, а гуманітарно-правовий. Так, у Меморандумі № 1 політика СРСР щодо України визначалася як геноцид. У другому Меморандумі йшлося про формально-декларативний характер Союзу РСР та про те, що марксистська ідеологія втратила свою привабливість. У третьому йшлося про переслідування Української Греко-Католицької Церкви і загалом віруючих. У січні – квітні 1977 року Група випустила 10 Меморандумів про переслідування громадян за інакомислення.

З жовтня 1978 у США діяло Закордонне представництво УГГ, яке видавало щомісячний бюлетень «Вісник репресій в Україні». Матеріали УГГ видавало українською та англійською мовами видавництво „Смолоскип” ім. В.Симоненка. Вони звучали по радіо „Свобода” та інших радіостанціях. На підтримку УГГ 17.11.1976 у Вашингтоні (США) за ініціативою Інформаційної служби "Смолоскип" був створений Комітет Гельсінських Гарантій для України.

Уже з грудня 1976 почалися обшуки і допити членів УГГ. Вступ у Групу в кожному випадку був свідомим актом хоробрості й жертвності: адже оголошений її член тримався на волі лічені тижні чи місяці. Дехто працював як неоголошений член, залишаючи заяву, якою просив вважати його членом Групи з моменту арешту.

Більшість сміливців на момент вступу до УГГ вже були засуджені за статтями 56 ("державна зрада"), 62 ("антирадянська агітація і пропаганда"), 187 ("виготовлення і розповсюдження документів, що порочать радянський лад") Карного кодексу УРСР тощо. Деякі з них мали ще й сумний досвід радянських таборів сталінського періоду. Група спиралася на широке коло людей, які допомагали збирати, писати, зберігати інформацію та передавати її за кордон.

З 1979 року КГБ розгорнув проти Групи справжню війну. Репресії проти причетних до неї набули масового характеру – людей судили за тими ж статтями як рецидивістів. Україною прокотилася хвиля карних процесів проти правозахисників за цинічно сфабрикованими справами: "дармоїдство", "опір міліції", "хуліганство", "спроба з'валтування", "порушення паспортного режиму", "незаконне зберігання зброї", "виготовлення, зберігання і збут наркотиків" тощо. Проти членів Групи СРСР також застосував методи каральної психіатрії. Україна стала свого роду полігоном КГБ, де випробовувалися найбрутальніші методи. Причетних до Групи били невідомі чи міліція, жінкам погрожували з'валтуванням, підкидалися документи, за захист рідних ув'язнювали членів родини. Ніхто з членів Групи не виходив на волю: незадовго до звільнення, а то й у день звільнення жертві фабрикували нову справу.

До березня 1981 всі члени УГГ були в ув'язненні, декілька в еміграції, однак Група не заявляла про свій саморозпуск. Навпаки, в неї 1982 р. як закордонні члени вступили ув'язнені естонець Март Ніклус та литовець Вікторас Пяткус.

Чотири в'язні табору особливого режиму ВС-389/36 (селище Кучино Чусовського р-ну Пермської обл.) загинули у неволі: Олекса Тихий 5 травня 1984, Юрій Литвин 4 вересня 1984, Валерій Марченко 7 жовтня 1984 і Василь Стус 4 вересня 1985. Михайло Мельник наклав на себе руки напередодні неминучого арешту 10 березня 1979 року.

30.12. 1987 в УГГ вступило ще 6 осіб – члени редколегії журналу „Український вісник”, який оголосив себе її органом.

7.08.1988 на мітингу у Львові було оголошено про створення на основі УГГ Української Гельсінської Спілки.

Українська Гельсінська Група

Благословляю твою сваволлю,
дорого долі, дорого болю.
(В.Стус)

VII. Уваження прав людини і основних свобод, включаючи свободу мисли, совісті, релігії та переконань

Державства-участники будуть уважати права людини і основні свободи, включаючи свободу мисли, совісті, релігії та переконань, без розрізнення раси, мови, віку, статі, кольору шкіри, національності, політичних переконань, соціального походження, культурних і інших прав і свобод, котрим всі підлягають як до досягнення повнолітності, так і на шляху до неї, як до досягнення повнолітності, так і на шляху до неї, як до досягнення повнолітності, так і на шляху до неї.

THE UKRAINIAN HELSINKI GROUP:
10 YEARS LATER

Почтівка з портретами 10-ти засновників УГГ,
видана у США до 10-річчя УГГ

24
There is but one Civilization—this is clearly seen from France. The French are here as a matter of course. Man is formed from the top of the Sun, but a child of the Sun. What is the right of man? In the light of the Declaration of the Rights of Man and of the Citizen, which was adopted by the National Assembly in 1789, and which is still in effect by the Declaration of Human Rights and the Helsinki Accord, which were ratified by the Soviet Government in 1976.

Ще ймовірно єдине цивілізація — це добре видно в Франції. Для людини, що живе на Землі, на земній кулі немає єдиної цивілізації. Людина створена на земній кулі, а не на планеті Земля. Що ж є правом людини? Згідно з Деклярацією прав людини, прийнятою в 1789 році, і згідно з Деклярацією прав людини та Гельсінським Угодою, які були ратифіковані Радянським урядом.

Заключений акт
Совещания по безопасности и сотрудничеству в Европе
(Хельсинки, 1 августа 1975 года)

Дата подписания: 01.08.1975
Дата вступления в силу: 11.01.1976

Совещание по безопасности и сотрудничеству в Европе, организованное в Хельсинки 3 июля 1975 года и продолжавшееся в Женеве с 18 сентября 1975 года по 21 июля 1975 года, было завершено в Хельсинки 1 августа 1975 года Высшими Представителями Австрии, Бельгии, Болгарии, Венгрии, Германской Демократической Республики, Федеративной Республики Германии, Франции, Дании, Ирландии, Исландии, Италии, Японии, Канады, Нидерландов, Норвегии, Польши, Португалии, Румынии, Сан-Марино, Святого Престола, Социалистического Кувейта, Социалистической Республики Венгрии, Социалистической Республики Турции, Финляндии, Франции, Чехословакии, Швейцарии, Швеции и Великобритании.

Ключі від камер табору
ВС-389/36 в с.Кучино

Табір особливого режиму ВС-389/36 в с.Кучино, Пермської області.
Реконструкція В.Стенігіна

Українська Громадська Група Сприяння Виконанню Гельсінських Угод
Київ, Україна

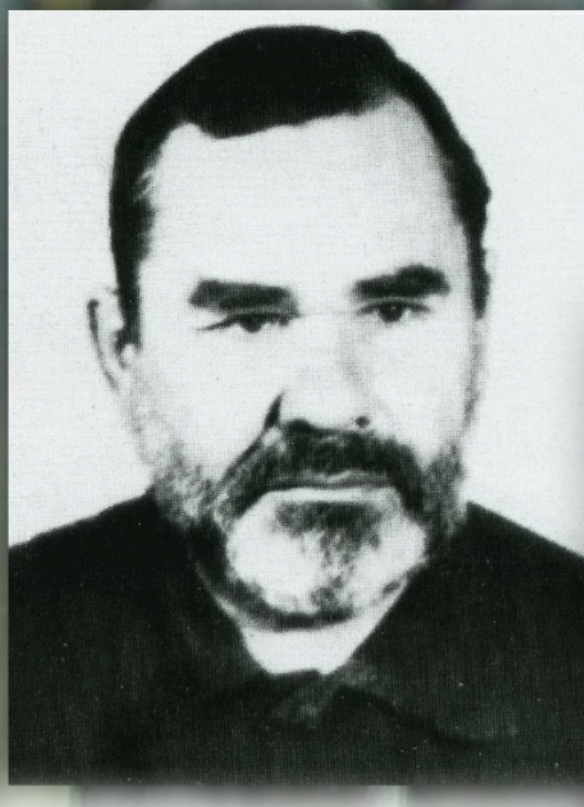
ДЕКЛАРАЦІЯ
і
МЕМОРАНДУМ №. I

Підготували до друку
Українсько-Інформаційне Службово-„Самодіяль“
для
Української Групи Сприяння Гельсінським Угодам на Україні
Вашингтон, США

Надруковано виходом Українського Народного Союзу
Відомостями „Свобода“
1977

Збірник чинних договорів, угод і конвенцій,
укладених СРСР з іноземними державами.
Вип. XXXI.-М., 1977. С. 544 - 589.

Микола Руденко

Руденко Микола Данилович, письменник, учений громадський діяч, нар. 19 грудня 1920 р. в с. Юр'ївка Луганської обл., помер 1 квітня 2004 р. у Києві. Голова Української Гельсінської Групи. Заарештований у Києві 5 лютого 1977 р., засуджений у м. Дружківка на Донеччині 1 липня 1977 р. до 7 років ув'язнення і 5 років заслання за ст. 62 ч. 1 КК УРСР. Звільнений у грудні 1987 р. 11 р. неволі. Член ВУАН (1990), лауреат Національної премії ім. Т.Шевченка (1993), орден „За заслуги“ III ступеня (2000), Герой України (2000).

до Н.Д. и ДЮБРЯКОВОГО И.Г. в период подготовки к работе 25 съезда КПСС привлечение за ними осуществляется через армейский персонал военных учреждений. Действия РУДЕНКО Р.А. контролируются с помощью оперативных возможностей.

документами в порядке информации.

ПРЕДСИДАТЕЛЬ КОМИТЕТА ГОСБЕЗОПАСНОСТИ
ПРИ СОВЕТЕ МИНИСТРОВ УКРАИНСКОЙ ССР
В. ФЕДОРУК

КОМИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ
ПРИ РАДІ МІНІСТРІВ УКРАЇНСЬКОЇ РСР

КОМИТЕТ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ
ПРИ СОВЕТЕ МИНИСТРОВ УКРАИНСКОЙ ССР

Службово
Знак № 1

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМИТЕТ КОМУНІСТИЧЕСЬКОЇ ПАРТІЇ УКРАЇНИ

ТОВАРИШУ ШЕРБИЦЬКОМУ Н.В.

СПЕЦІАЛЬНЕ СОБІСАННЯ

КГБ при СМ УРСР № 978 от 8 октября 1976 года докладывала ЦК Компартии Украины о том, что бывший член СПУ РУДЕНКО Н.Д. после приезда в Киев прокуратурой г.Киева возбужденого против него по ст.187 ч.1 УК УССР уголовного дела от проведения враждебной деятельности не отказался, продолжает контакты с САХАРОВЫМ и его единомышленниками, передает на Запад клеветническую информацию, которая используется зарубежными радиостанциями в антисоветских передачах.

Так, 6 февраля 1976 года по поручению РУДЕНКО его жена РУДЕНКО Р.А. - лаборант санатория Коначи-Засни, по международному телеграфу сообщила аккредитованному в Москве корреспонденту американского агентства АНН ДЮБРЯКОВУ КРИНСКОМУ следующие сведения:

- Находясь 25 съезда в Киеве усматривало преследование инакомыслящих. Имянают теплового Иван ДЮБРЯКОВИ, недавно вытесненный в западной прессе с осуждением деятельности КГБ, снова возгорел в психиатрическую больницу. С 20 января находится в психоневрологическом отделении украинской психиатрии Николая РУДЕНКО, член группы „Международная амнистия“. Ему, находясь в больнице, было заявлено: если он откажется от пребывания в больнице, то с него снимут группу инакомыслящих от пребывания в этом полувечет за собой именные повиси. Заключенность, что вместе с этим повелит за собой именные повиси.

Микола і Раїса Руденки, 1970-ті роки.

Табір ЖХ-385/19 (сеп. Лесной Теньгушовського р-ну в Мордовії), місце ув'язнення Миколи Руденка

Табір ЖХ-385/19 (сеп. Лесной Теньгушовського р-ну в Мордовії), місце ув'язнення Миколи Руденка

Микола Руденко з дружиною Раїсою - беззінним секретарем УГГ

ПРОМОВА
з приводу релігійних переслідувань в Радянському Союзі

Мордовія 70 і напочатку 80 років в концтаборі Мордовії та Уралу і лосновимася з християнськими подвизниками, котрі за свої релігійні переконання промучилися за колони дотому по 30 і навіть по 40 років. Який і сам не був свідком їхніх мук за віру христову, а б не повірив, що лась у сучасному світі таке взагалі можливе. Більш того, як мучеників за віру, українців, свідок Ігнатій Константинович Сиринчук відбув колабратний термін 29 років; востаннє, член істинно пророславської церкви Василь Наталіні промучився в термах і концтаборі 40 років. Перший бачив вноду із-за дроту - йому просто додалися строк „другого-випускника“ на кілька місяців і зберігати знову! Із вірності нічого не сказав про релігійні переконання - балася про антирадянську агітацію і пропаганду. Насправді під таку стетто були підвані інші релігійні переконання.

У мордовському селіші Барешово чоловіче політзона розташоване на тому місці, де в тридцять років було розстріляно шість тисяч членів і черниць. Нам про це розповідали місцеві люди, які все це бачили на власні очі. Вони тоді були дітьми і їм же, в п'ятнадцять, я написав вірш про цей страшний випадок. Ось радки із нього,

Шість тисяч - селішчів після Мордова-Розстріляних, підвішаних на плаці
Взяла у себе глибоко ширини,
Де ніки гордо зводяться березі.

Кричали в ніч у зморози грозові,
Про Судний День згвалтовані чернички.
Ще довго тут знохотили в трави
То міжні християни, то червички.

Мордовия, що дотому обліплена бором,
Тоді ще був кирпатим недалітком.
Жили Мордова, варту ці табірні-
Ти стіни у стовпціх болім селішчом.

Вірш потрапив на Земля разом з іншим і був надрукований за цей „особливо небезпечний державний злочин“ / так сказано у вироці/моє дружине Раїса було засуджена на 5 років таборів суворого режиму і 5 років заслання. За те, що ми маршували таборів волю і право жити у вільному світі, ми шире вважали американському Уряду.

Чернетка промови Миколи Руденка, 1988 р.

82-11184-183
99/11/84-9/14
Три нові
книжкові появи

На полицях українських книгарень та у видавництвах „Сучасність“ можна тепер побачити три цікаві книжки збірки поезій Миколи Руденка. Збірку поезій Михайла Освальда і вийшло про Олександрівна Довженка Івана Косицького.

Микола Руденко, заслужений в 1977 році за очолювання Української Громадської Групи сприяння виконанню Гельсінських Угод, відбуває свій заслужений Мордовський табор. Усього літературний доробок Руденка сконфіскований і вилучений з бібліотек Радянського Союзу.

To Dr. Mykola Rudenko
With best wishes,
Ronald Reagan

Микола Руденко на прийомі у президента США Рональда Рейгана
травень 1982 р.

USSR TODAY
SOVIET MEDIA FEATURES DIGEST
compiled by PAUL LIBRARY COMPANY

7.7.88
DAY MONTH YEAR No. F-291 21

СОЮЗ ССРСР
ИТЕН:

ВЕДОМОСТИ
ЦЕНТРАЛЬНОГО СОВЕТА
СОЮЗ СОВЕТСКИХ
СОЦИАЛИСТИЧЕСКИХ РЕСПУБЛИК

Указ Президиума Верховного Совета СССР
395 О лишении гражданства СССР Руденко Н. Д.

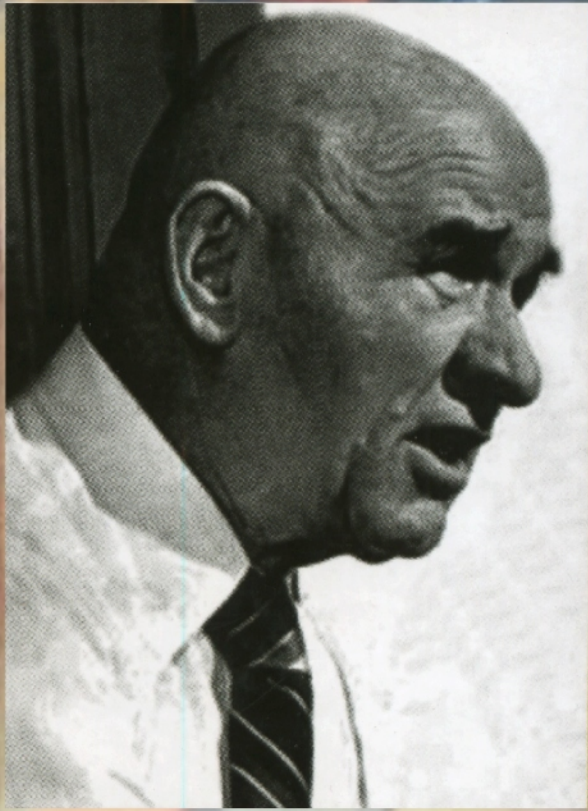
Учитывая, что Руденко Н. Д. совершил действия, являющиеся с точки зрения законодательства СССР, признаками государственной измены, Президиум Верховного Совета СССР постановляет:

На основании статьи 18 Закона СССР „О гражданстве СССР“ за действия, порочащие высокое звание гражданина СССР и наносящие ущерб престижу Советского Союза, лишить гражданства СССР Руденко Николая Даниловича, 1920 года рождения, уроженца Ворошиловградской области, проживающего в США.

Исполнитель: Президент Верховного Совета СССР А. ГРОМОВИЧ.
Секретарь Президиума Верховного Совета СССР Т. МИНТЕВАШВИЛИ.

Москва, Кремль, 3 июня 1988 г.
№ 8881-02

Петро Григоренко

Григоренко Петро Григорович, колишній генерал радянської армії, кандидат військових наук, нар. 16 жовтня 1907 р. в с. Борисівка Мелітопольського р-ну Запорізької обл., помер 21 лютого 1987 р. у м. Нью-Йорк, США. Був ув'язнений в психіатричній лікарні в 1964-1965 рр. та 1969 - 1974 рр. Орден "За мужність" I ст. (1997).

«Для КДБ законів не існує. Якщо людина арештована цими органами, то справа буде оформлена, прокурор звинувачення підтримає, а "найсправедливіший" радянський суд осудить цю людину. Минулий досвід не дає жодного прикладу, коли було б інакше... А нинішня система відрізняється від тієї тільки кількісно... Окрема людина - ніщо для сталіністів. З нею вони рахуватися не будуть.»

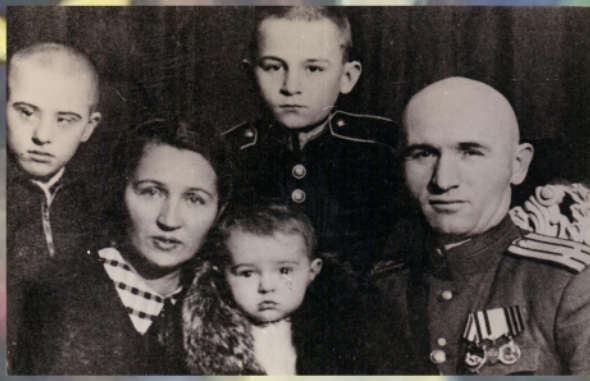
П.Григоренко. «Кінець ілюзій»

Петро і Зінаїда Григоренки, 1940-ві рр.

Черняхівська Спецпсихлікарня (м.Калінінград), де у 1970-73 роках був на примусовому "лікуванні" Петро Григоренко

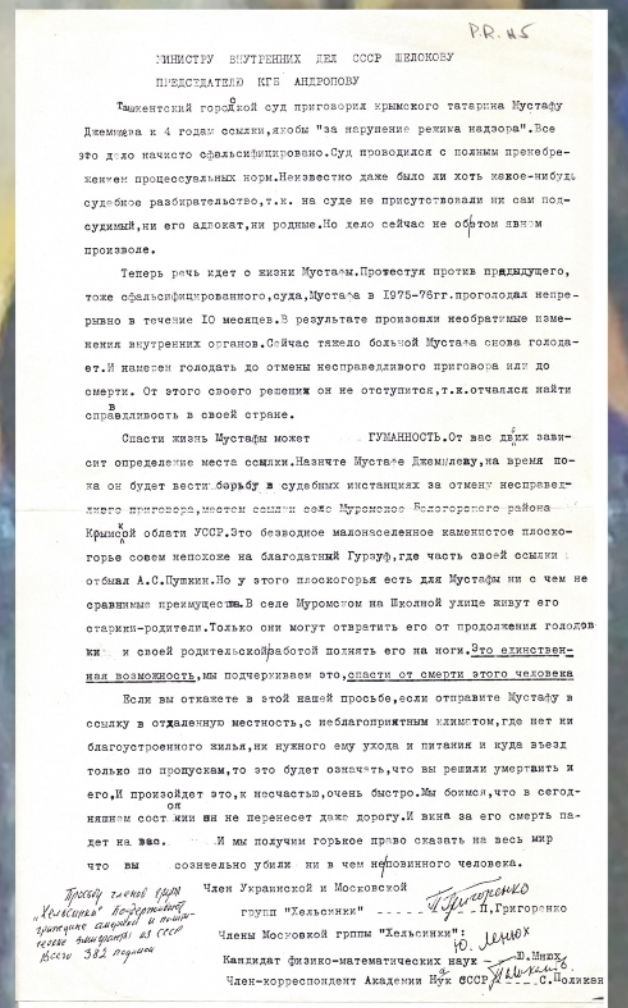
Родина Григоренків, 1950-ті рр.

Члени Московської Гельсінської Групи Тетяна Ходорович, Петро Григоренко і Лариса Богораз, 1970-ті рр.

Петро і Зінаїда Григоренки, 1980-ті рр., США

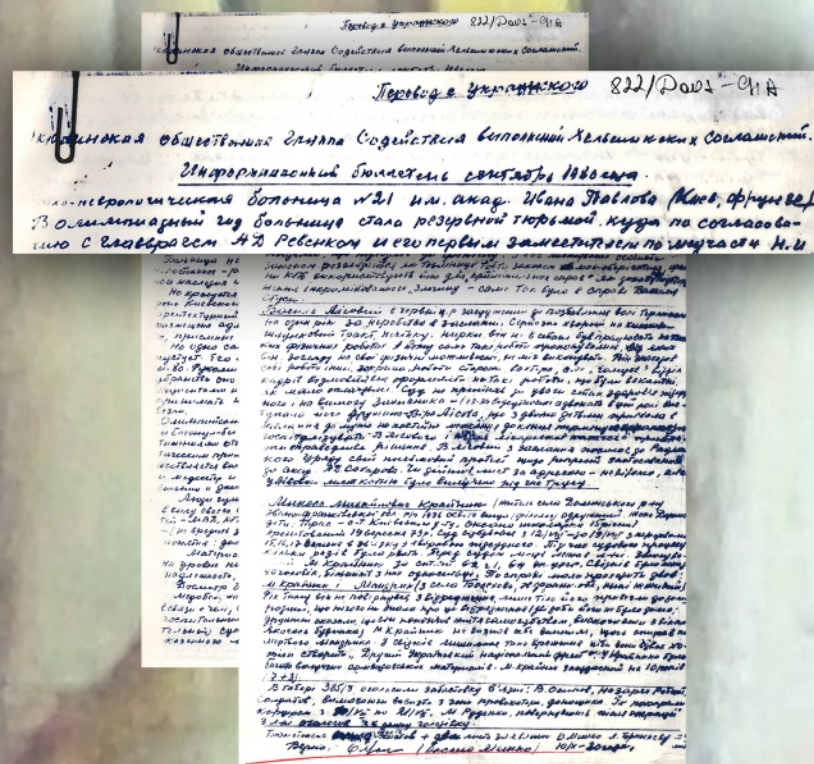

Лист Петра Григоренка та інших правозахисників на захист Мустафи Джемільова, 1979 р.

Оксана Мешко

Мешко Оксана Яківна, хімік, громадська діячка, нар. 30 січня 1905 р. в с. Старі Санжари Полтавської обл., померла 2 січня 1991 р. в Києві. Заарештована в Києві 19 лютого 1947 р. за звинуваченням у підготовці замаху на М.Хрущова, засуджена на 10 років, звільнена в червні 1956, реабілітована. Вдруге заарештована 13 жовтня 1980 р., засуджена 7 січня 1981 р. до 6 місяців ув'язнення і 5 років заслання. Звільнена 5 листопада 1985 р. 15 років неволі. Орден "За мужність" I ступеня (8 листопада 2006)

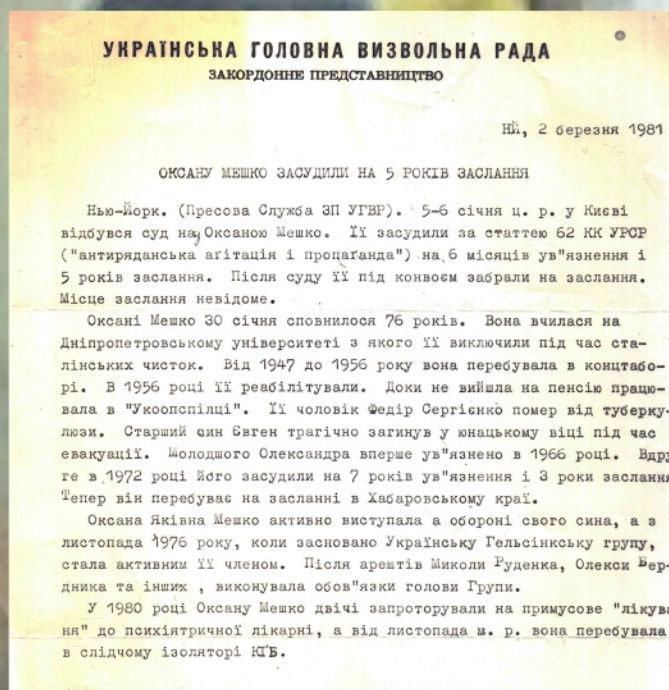
Інформаційний бюлетень УГГ за вересень 1980 р., завірений Оксаною Мешко, який через Московську УГГ переправили за кордон.

Оксана Мешко в юності

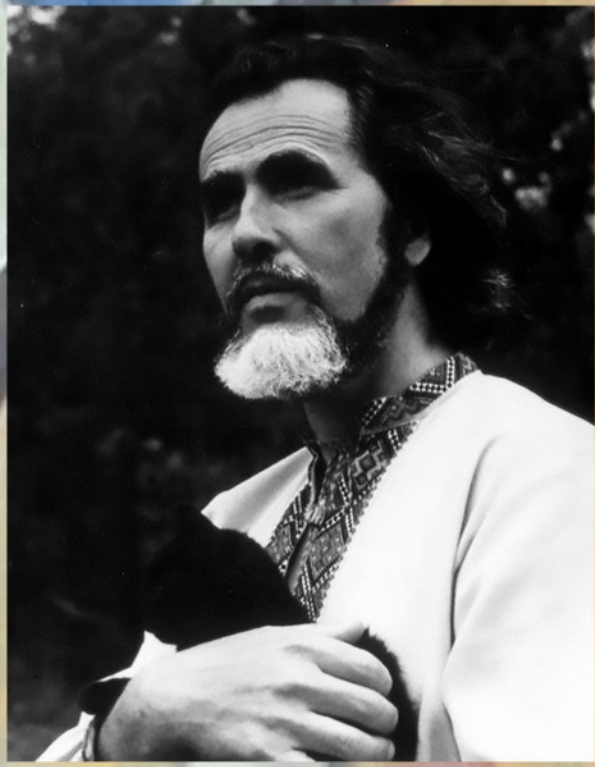

Оксана Мешко перед першим ув'язненням, 1930-ті рр.

Оксана Мешко з Раїсою Руденко, невісткою Дзвениславою та внучкою, 1975-76 рр.

Олесь Бердник

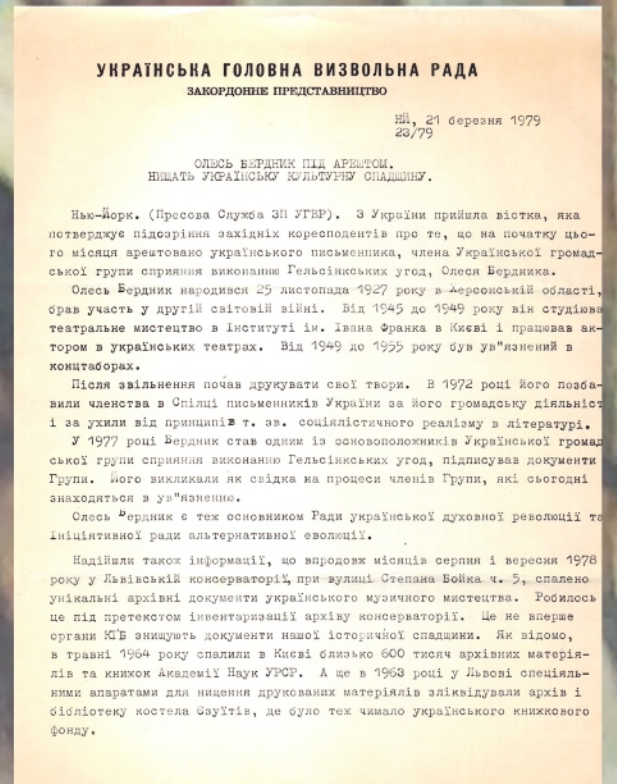

Бердник Олесь Павлович, письменник-фантаст, художник, нар. 25 листопада 1927 р. в с. Вавиліве Снігурівського р-ну Херсонської обл., помер 18 березня 2003 р. в Києві. Політичний в'язень у 1949-1955 рр. Вдруге заарештований у Києві 6 березня 1979 р., засуджений 21 грудня 1979 р. до 6 років ув'язнення і 3 років заслання. Визнаний "особливо небезпечним рецидивістом". Достроково помилуваний 14 березня 1984 р. Загалом 12 р. неволі. Орден «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006).

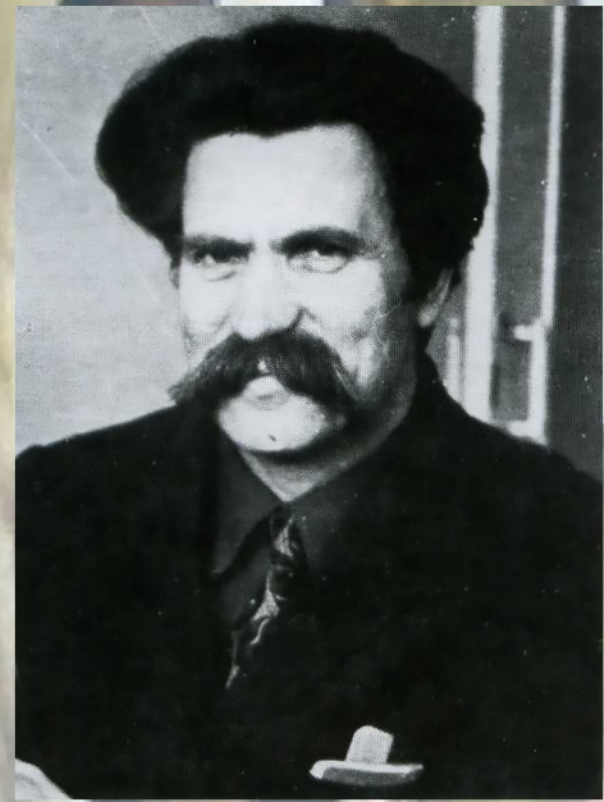
Науково-фантастичні твори Олеса Бердника, заборонені Радянською владою

«...хай кожен не буде байдужий і не покладатиметься на самоплинну течію життя, а спитає себе: якщо не я боротимуся за українську Україну, то хто? І якщо не тепер почати діяти, то коли? І чого це мою Україну має робити кращою хтось, а не я?»
Л.Лук'яненко. «Цивілізаційний вибір України»

Повідомлення ЗПУГВР "О.Бердник під арештом" (машинпис), 21 березня 1979 р.

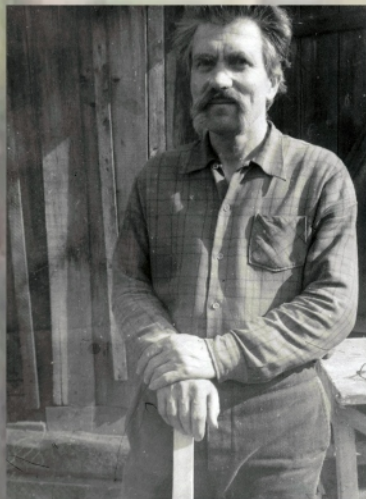
Левко Лук'яненко

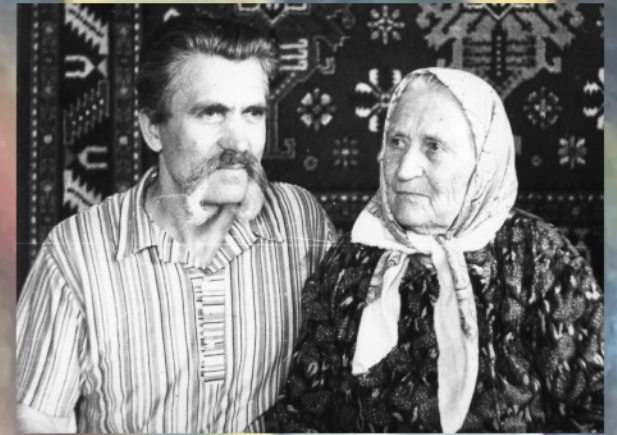
Лук'яненко Левко Григорович, юрист, політичний діяч, нар. 24 серпня 1928 р. в с. Хрипівка Городнянського р-ну Чернігівської обл. Заарештований 20 січня 1961 і засуджений до смертної кари, яка через 72 доби була замінена на 15 років ув'язнення. Вдруге заарештований у Чернігові 12 грудня 1977 р., засуджений 20 липня 1978 р. до 10 років ув'язнення і 5 років заслання. Звільнений у січні 1989 р. Загальний термін ув'язнення 27 років і 4 місяці Народний депутат України I – V скликань. Герой України (2005)

Політв'язень Левко Лук'яненко

Левко Лук'яненко в засланні, с.Березівка Томської області

Левко Лук'яненко з матір'ю, 1988 р.

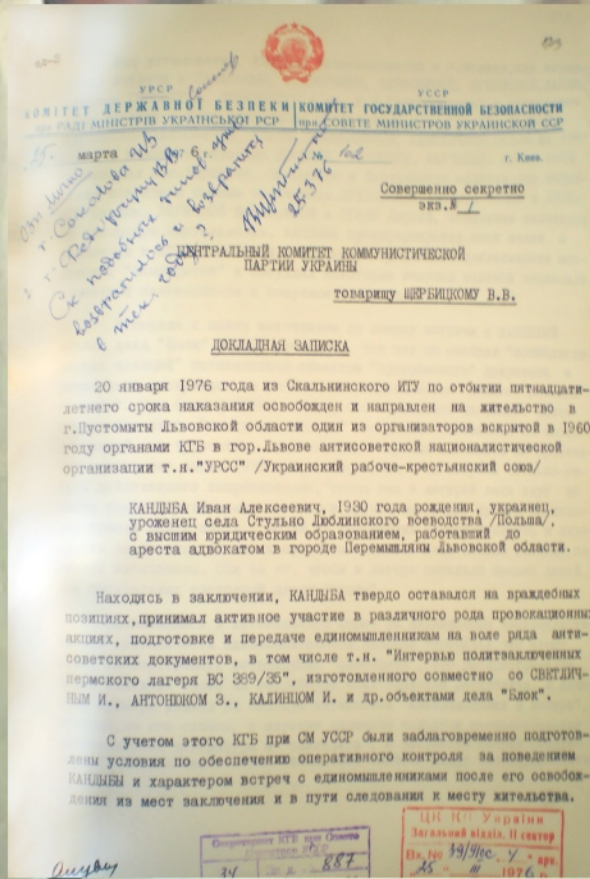

Іван Кандиба, Левко Лук'яненко та Зеновій Красівський, 1988 р.

Іван Кандиба

Кандиба Іван Олексійович, юрист, нар. 7 червня 1930 р. в с. Ступлю Влодавського повіту (нині Польща), помер 8 листопада 2002 р. у Львові. Ув'язнений 20 січня 1961 р. на 15 р.. Вдруге заарештований у м. Пустомити 24 березня 1981 р., засуджений у Львові 24 липня 1981 р. до 10 років ув'язнення і 5 років заслання. Звільнений 9 вересня 1988 р. Разом 22 роки неволі. Орден «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006)

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ КОМИТЕТА ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРИ СОВЕТЕ МИНИСТРОВ УКРАИНСКОЙ ССР
В.ФЕДОРЧУК

Іван Кандиба та Левко Лук'яненко після звільнення з першого ув'язнення, 1976 р.

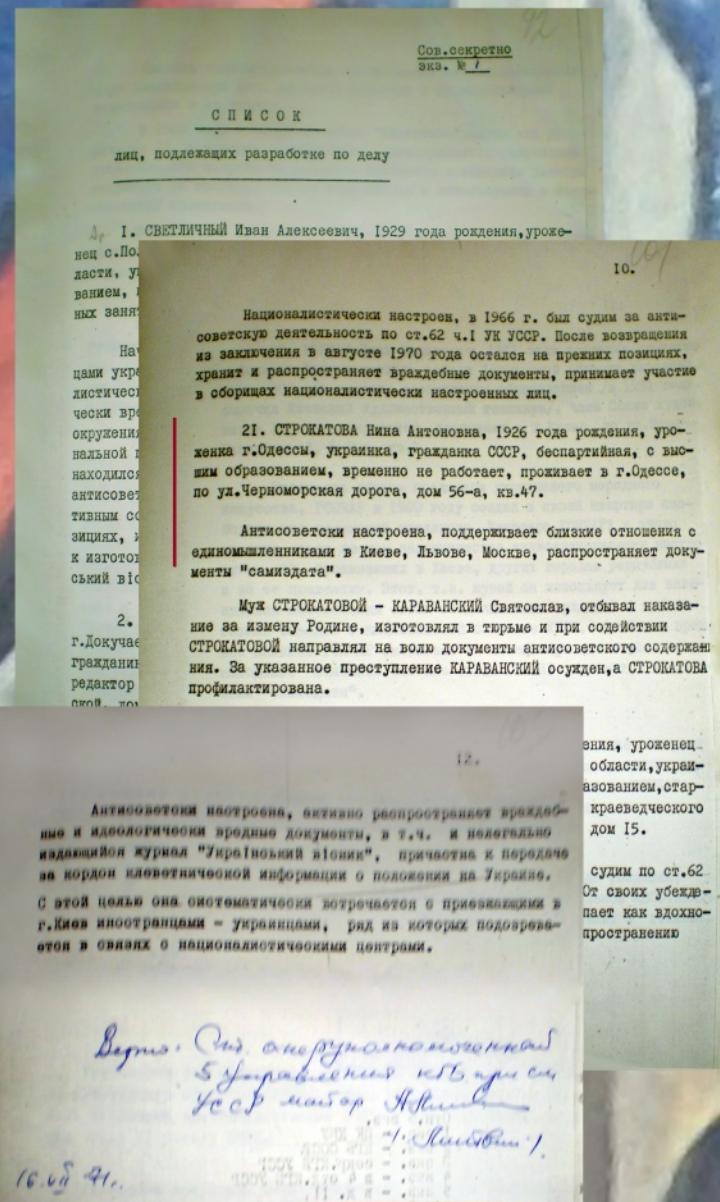
Іван Кандиба, Надія Світлична, Левко Лук'яненко, 1976 р.

Ніна Строката

«... Наша діяльність - це висловлювання наших переконань. Наша діяльність - це Слово. І ніщо інше! Така діяльність має дуже нескладну назву: бути Людиною...»
М.Руденко

Строката-Караванська (Строкатова) Ніна Антонівна, мікробіолог, громадська діячка, нар. 31 січня 1926 р. в Одесі, померла 2 серпня 1998 р. у м. Балтимор, США. Ув'язнена 6 грудня 1971 р. на 4 роки. У листопаді 1979 р. виїхала у США. Орден «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006).

Ніна Строката - мікробіолог, 1960-ті рр.

Мирослав Маринович

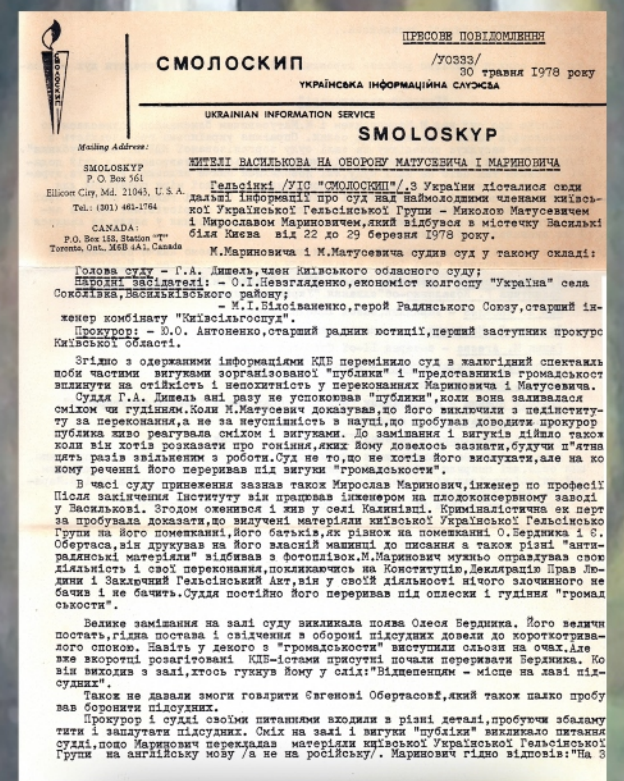
Маринович Мирослав Франкович, інженер, публіцист, релігієзнавець, нар. 4 січня 1949 р. в Дрогобичі. Заарештований 23 квітня 1977 р., засуджений у м. Васильків 27 березня 1978 р. до 7 років ув'язнення і 5 років заслання. Звільнений у березні 1987 р. Орден «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006), Свободи (31 грудня 2008)

Мирослав Маринович з матір'ю і сестрою, 1970-ті рр.

Вінчання Мирослава та Люби Мариновичів, 1987 р.

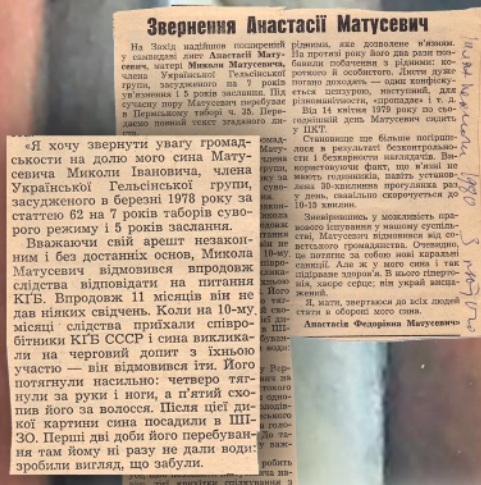

Табір ВС-389/36 (після ліквідації), с.Кучино Пермської області

Микола Матусевич

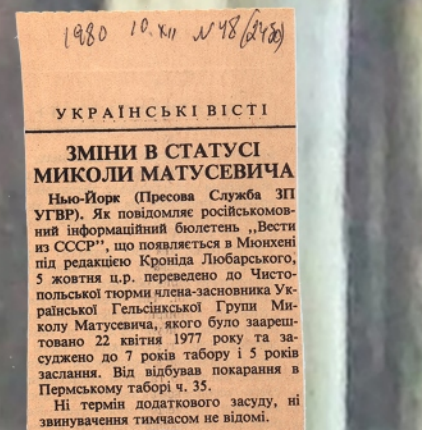
Матусевич Микола Іванович, історик, нар. 19 липня 1946 р. в с. Матюші Білоцерківського р-ну Київської обл. Заарештований 23 квітня 1977 р., засуджений у м. Васильків 27 березня 1978 р. до 7 років ув'язнення і 5 років заслання. Повернувся з заслання на початку 1989 р. Орден «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006)

"Звернення Анастасії Матусевич" - вирізка з газети "Шлях перемоги", 3 лютого 1980 р.

Морозівський табір ЖХ-385/35, де відбував ув'язнення Микола Матусевич

Зміни в статусі Миколи Матусевича - вирізка з газети "Українські вісті" за 10 грудня 1980 р.

Олекса Тихий

Тихий Олександр Іванович, учитель, публіцист, нар. 27 січня 1927 р. на хуторі Біжків Костянтинівського району Донецької області, загинув 5 травня 1984 р. в ув'язненні. Вперше був заарештований у 1948 р. Вдруге - 15 лютого 1957 р., засуджений на 7 років ув'язнення та 5 років обмеження в правах. Втретє заарештований 5 лютого 1977 р. і засуджений на 10 років ув'язнення та 5 років заслання. Загалом 14 років неволі. Орден «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006)

«Люблю свою Донеччину, її степи, байраки, лісосмуги, терикони. Люблю і її людей, невтомних трударів землі, заводів, фабрик, шахт. Любив завжди, люблю сьогодні, як мені здається, в годину негоди, асиміляції, байдужості моїх земляків-українців до національної культури, навіть до рідної мови.»

О.Тихий

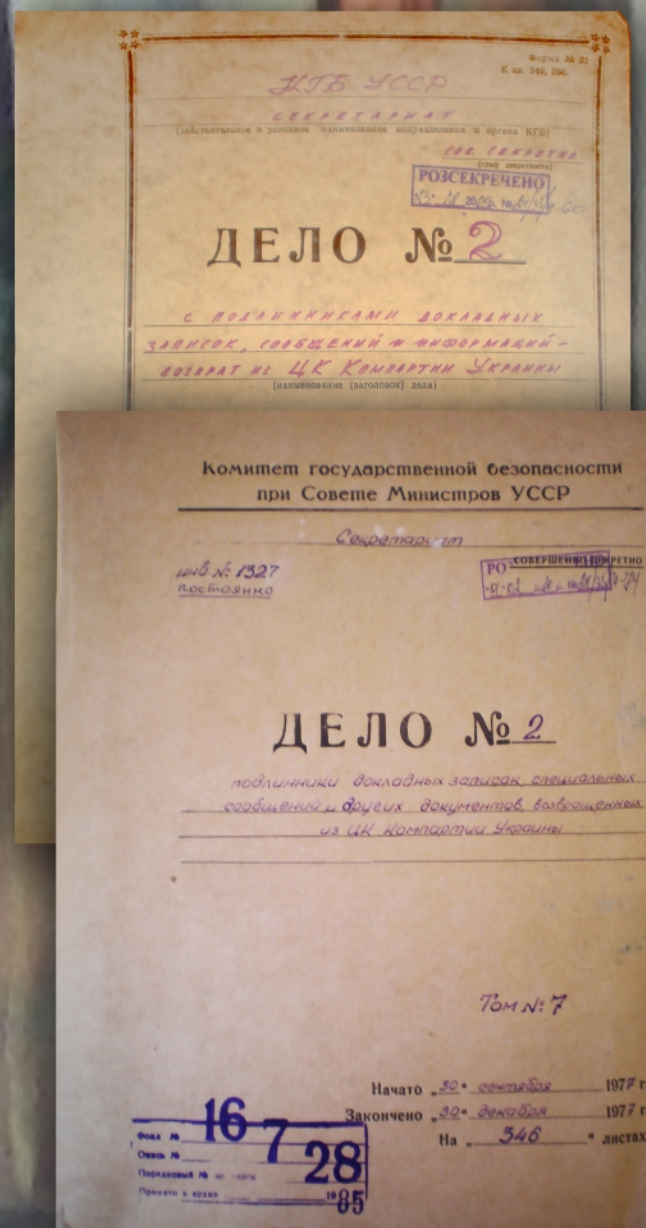

Батьківська хата

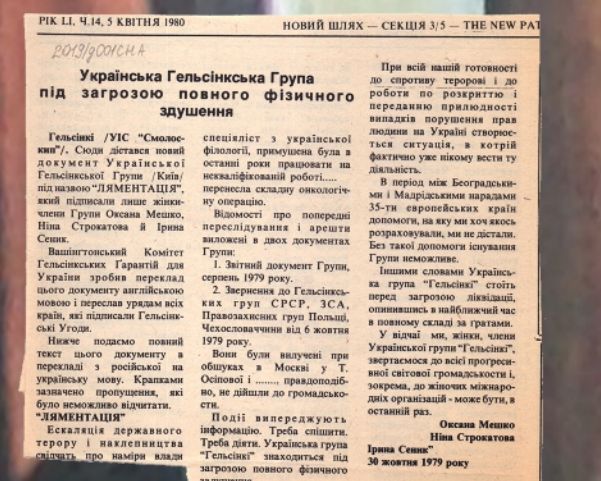
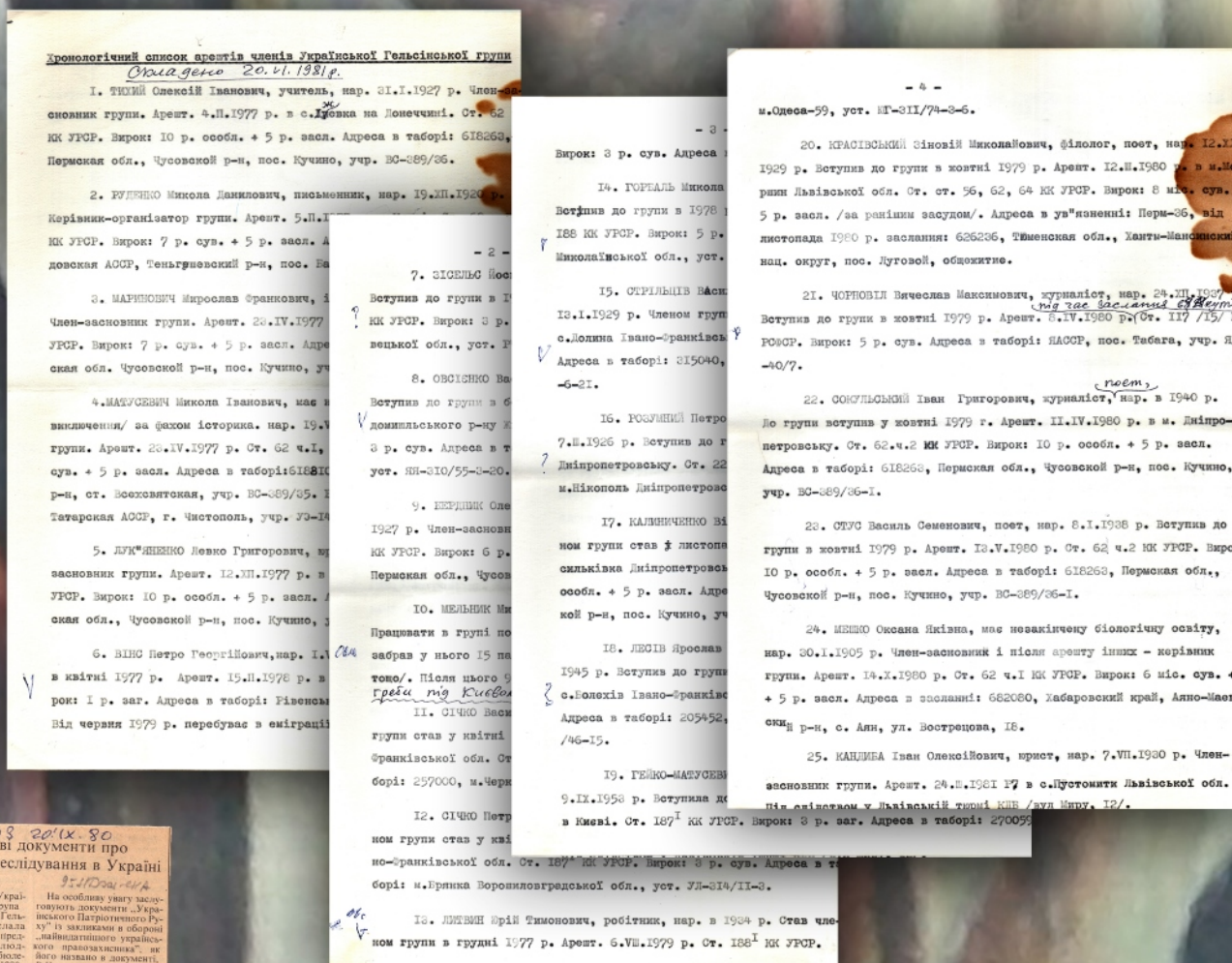

Тюрмна лікарня у Нижньому Тагелі, де у 1979 р. перебував на лікуванні Олекса Тихий

Посилення репресій проти членів УГГ

Оланас Заливаха "Зона", 1972 р. Картон, олія

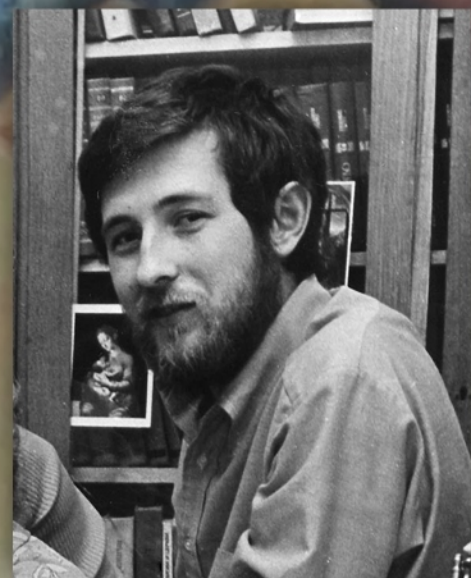

Вірстка з газети української діаспори "Свобода" за 20 вересня 1980 р.

Петро Вінс

«Етапи, етапи, етапи...
Снігом заюшена піль.
Крім Бога, кому розказати
Про наш арештантський біль...»
Ярослав Лесів

Вінс Петро Георгійович, народився 1 травня 1956 року у Києві в сім'ї репресованого лідера баптистів України Георгія Вінса. Член Групи з лютого 1977 р., 8 грудня 1977 заарештований на 30 діб. Знову заарештований 15 лютого 1978 р. і 6 квітня засуджений на 1 рік. (сфабрикована справа про "дармодіство"). 13 червня 1979 року

Трибуна Зборного Представництва Української Групи "Гельсінкі", очолена генералом Петром Григоренком

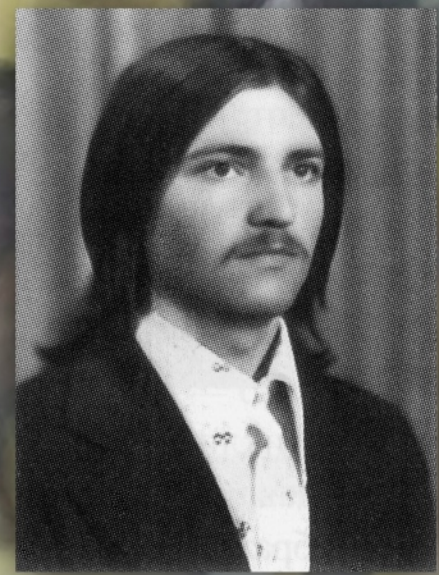
Шановний Пане Державний Секретарю!

На днях в столиці України м. Києві на шляху до консульства США агенти КГБ схопили члена Української Суспільної Групи Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод (група „Гельсінкі“) ПЕТРА ВІНСА. Його вихнули в авто, вивезли в ліс, далеко за містом, там жорстоко побили і в тяжкому стані покинули одного.

Випадок неюдський, але він не виключний для родини Вінсів. Дід Петра закатований у сталінських таборорах, бабуся відбула 10-річний таборовий термін, батько — пастор Георгій Вінс — відбуває вже другий термін ув'язнення в таборі суворого режиму в Якутії. І все це за ВІРУ в БОГА, за те, що всі вони є членами забороненої в СРСР баптистської церкви. За це ж саме. Петро Вінс, не рахуючись з неофіційною заборною КГБ — не відвідувати консульство США — і з загрозою побити, якщо не порухається зі заборною, пішов до консульства, щоб одержати виїзні папери на себе й на других членів родини Вінс. За це на нього й зроблено бандитський напад.

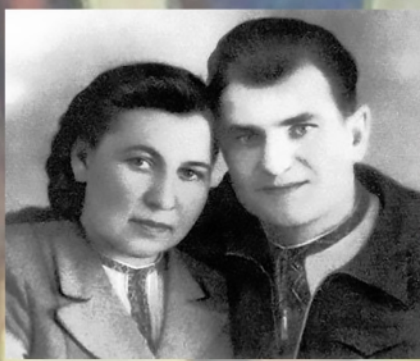
Василь і Петро Січки

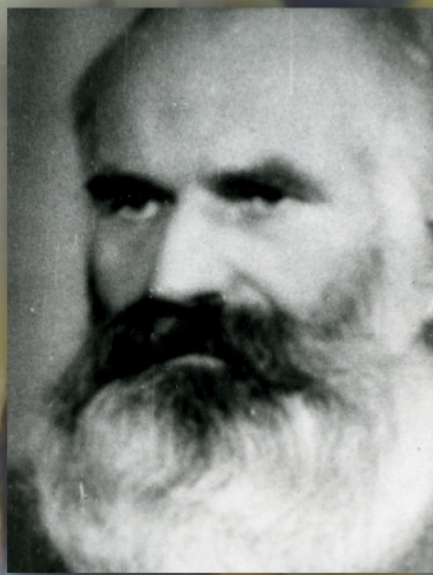
Січко Василь Петрович, студент-журналіст, нар. 22 грудня 1956 р. в Магаданській обл., помер у м. Чикаго (США) 17 листопада 1997 р.. Член Групи з 26 лютого 1978 р.. Заарештований у м. Долина Івано-Франківської обл. 6 липня 1979 р., засуджений у Львові 4 грудня до 3 років ув'язнення. за ст. 187-1 («наклепи на радянську дійсність»). 3 грудня 1982 р. заарештований у неволі і 4 січня 1983 р. засуджений у Черкасах ще до 3 років ув'язнення за сфабрикованою справою. 6 років неволі. Орден «За мужність» І ступеня (8 листопада 2006).

Родина Січків з Оксаною Мешко, 1980-ті рр..

Стефанія і Петро Січки, 1950-ті рр.

Січко Петро Васильович, інженер-економіст, нар. 18 серпня 1929 р. в с. Витвиця Долинського р-ну Івано-Франківської обл. Помер 5 липня 2010 р. у м. Ріфа (Латвія). Похований у Львові. Член Групи з 30 квітня 1978 р.. Ув'язнений 12 грудня 1947, засуджений на розстріл, який замінено на 25 років ув'язнення. Звільнений 1957 р. Заарештований у м. Долина Івано-Франківської обл. 6 липня 1979 р., засуджений у Львові 4 грудня до 3 років ув'язнення за ст. 187-1 («наклепи на радянську дійсність»). 26 травня 1982 р. заарештований у неволі і 19 липня 1982 р. засуджений у Луцьку ще до 3 років ув'язнення за тим же звинуваченням. Усього 16 років неволі. Орден «За мужність» І ступеня (8 листопада 2006 р.).

Петро і Василь Січко — нові члени Української Гельсінкської групи

... «Вінс Петро, (Промислова Східка ІІ УГГ)». Сьогодні матеріал українсько-американської інформації про діяльність члена Української Гельсінкської групи — Василя Січка, який разом з Петром Січком і іншими членами групи Марковичем та іншими членами Івано-Франківської області в 1979 році були арештовані в місті Черкасах (Україна) за звинуваченням у «наклепах на радянську дійсність».

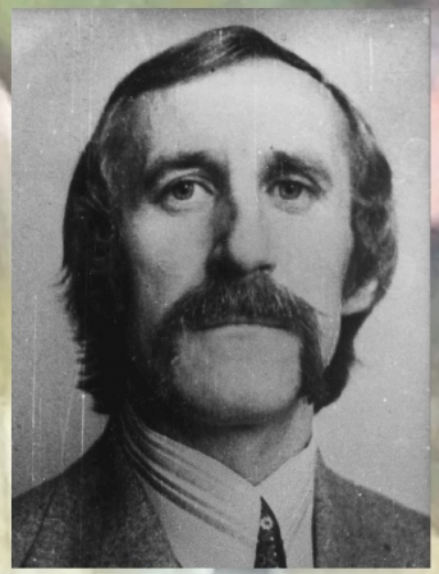
... «Вінс Петро, (Промислова Східка ІІ УГГ)». Сьогодні матеріал українсько-американської інформації про діяльність члена Української Гельсінкської групи — Василя Січка, який разом з Петром Січком і іншими членами групи Марковичем та іншими членами Івано-Франківської області в 1979 році були арештовані в місті Черкасах (Україна) за звинуваченням у «наклепах на радянську дійсність».

Василь Січко з дружиною Лесею, 1987 р.

Вирізка з газети української діаспори "Свобода" за 29 червня 1978 р.

Віталій Калиниченко

Калиниченко Віталій Васильович, інженер, економіст, нар. 31 січня 1937 р. в м. Васильківка Дніпропетровської обл. Член Групи з жовтня 1977 р.. Заарештований 20 липня 1966 р., засуджений на 10 років за спробу перейти кордон. Вдруге заарештований у Васильківці 29 листопада 1979 р., засуджений у Дніпропетровську 18 травня 1980 р. до 10 р. ув'язнення і 5 р. заслання. Звільнений 18 квітня 1988 р.. 18 років неволі. З весни 1989 р. живе у США. Орден «За мужність» І ступеня (8 листопада 2006 р.).

THE USSR PREVICTION OF THE REFUGEE SOVIET...
AN APPEAL FOR THE STATUS OF A POLITICAL PRISONER.

On January 12, 1967, the Regional Court of Murmansk has sentenced me to ten years of imprisonment for my political convictions. As an evidence that there was no error in the court's verdict the latter reads as follows: "...disagrees with the social and political system in our country," "...his crime is politically motivated. The text of his letter should testify to that..." In his attempt to escape to the West he was politically motivated..." and so on.

I have personally indicated that my convictions contradicted those officially tolerated in the USSR, and that is why... at the beginning of 1963 my Komsomol membership card... however, there was nothing in the act that should qualify the attempt to escape abroad on the basis of articles 15-64 of the RSFSR CC.

Having qualified an attempt to illegally cross the border (see articles 15-83 of the RSFSR CC) as a state treason, the court has shown once again the true face of a political terror.

Thus, there was no crime committed which should have resulted in a cruel punishment.

Objective. In the light of the above-mentioned, I would like to inform the Presidium of the following demands:

1. Creating of such conditions of imprisonment that should qualify me as a political prisoner;

2. Annulment of the verdict announced by the Murmansk Court;

Лист Віталія Калиниченка до Президії ВР СРСР та Комісії з прав людини "Звернення про статус політ'язня", 24 листопада 1974 р.

Табір ВС-389/36 у с.Кучино Пермської області

Василь Стрільців

Стрільців Василь Степанович, учитель англійської мови. Нар. 13 січня 1929 р. в с. Загіздіва Тисменицького р-ну Івано-Франківської обл. Помер 15 травня 2004 р.. Член Групи з жовтня 1977 р.. Вперше ув'язнений 7 грудня 1944 р. на 10 років. 9 січня 1979 р. засуджений до примусових робіт «за образу гідності директора школи». Вдруге заарештований у м. Долина 23 жовтня 1979 р., і засуджений 12 листопада на 2 роки за «порушення паспортного режиму». Напередодні звільнення заарештований втретє і засуджений у Полтаві 24 квітня 1982 р. до 7 років ув'язнення і 4 років заслання. Усього 20 років ув'язнення. Орден «За мужність» І ступеня (8 листопада 2006).

25 жовтня 1979 р. заарештований у м. Долина Івано-Франківської області ще один член Групи Василь Стрільців за «порушення паспортних правил» - фактично він прописаний, жив і працював в м. Долина багато років. Юридичним поводом для обвинувачення стала відсутність у В. Стрільцева паспорту: він його здав два роки тому в долиньську міліцію, відмовившись від радянського підданства і зажадав - в умовах розгорнутого проти нього терору - виїзду за кордон.

Олександр Мельник Іван Стрельцов 28 жовтня 1979 року

Володимир Малинкович

«...Я більше всього ненавиджу рабство.»
В. Овсієнко

Малинкович Володимир Дмитрович, лікар, політолог, нар. 28 серпня 1940 р. в м. Суми, член Групи з жовтня 1978 р. 1 січня 1980 р. видворений з Києва за кордон. Повернувся в 1992 р. Виїхав до Німеччини 2008 р. Орден «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006)

А. КУЛИЦКИЙ/А.Р.
Московська Гельсінкська Група, 10 квітня 1980

1. Продовжують зливати на вулиці на Петра Віска...
2. «Вночі проти другого серпня 79-го року "невідомі особи" побили члена групи "Гельсінкі" лікаря Володимира Малинковича біля його будинку. У ту ж хвилину з кущів з'явився міліціонер; Володимира Малинковича доставили до районного відділу міліції, де хулігани, котрі його побили, перетворилися в "потерпілого" та "свідків", і Малинковича засудили за "хуліганство" до п'ятнадцяти літ (позбавлення волі)."
1. Нагадуємо член Української Гельсінкської групи кинини Володимир Малинкович тридцятого грудня минулого року виїхав із Чадлянского Совезу й поселився в Західній Німеччині.

На цьому місці ми перериваємо читання документа Московської Гельсінкської групи про події на Україні. Якщо ви хочете читати наступних передач. Джерело: АС 389

Учр. Вісник № 283 А Я В А 9. VII. 80

У черні, а в Москві створено Товариство українців Гельсінкської Групи, яке вимагає міжнародного правого захисту Гельсінкської групи, її членів і прихильників. Метою Товариства є: 1. Попередити операції з міжнародної громадськості і в міжнародному порядку; 2. Сприяти створенню в усіх європейських країнах громадських організацій для підтримки виконання правозахисних функцій Гельсінкської групи. Має голою Закарпатського Представництва Української Гельсінкської Групи генерал Петро Григоренко та член Української Гельсінкської Групи Володимир Малинкович — зустрілися з представниками Товариства, ознайомилися з його діяльністю, підтримують її та закликають інші громадські організації підтримувати цей рух. Ми бажаємо Товариству успіхів у його шкільній діяльності, насамперед у підготовці до Мадридської конференції, на якій мають передати програмні рішення Гельсінкської групи. Голова Закарпатського Представництва Української Гельсінкської Групи, генерал Петро Григоренко, член Української Гельсінкської Групи Володимир Малинкович

Вірстка з газети української діаспори «Українські вісті» за 9 липня 1980 р.

Текст передачі українського радіо "Свобода" про Володимира Малинковича – повідомлення Московської Гельсінкської Групи про події в Україні, 10 квітня 1980 р.

Михайло Мельник

Мельник Михайло Спиридонович, історик, нар. 14 березня 1944 р. в с. Ординці Погребищенського р-ну Вінницької обл., загинув 9 березня 1979 р. у с. Погреби Броварського р-ну на Київщині. Член Групи з листопада 1978 р.

КОМІТЕТ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ КОМІТЕТ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ
№ 601-1

ИНФОРМАЦИОННОЕ СООБЩЕНИЕ

По получении КГБ при СМ УССР оперативным данным, доносит Института истории АН УССР -

МЕЛЬНИК Николай Спиридонович, 1944 года рождения, уроженец с. Ординки Погребищенского района Винницкой области, украинец, член КПСР,

в декабре 1970 года распространял среди своих знакомых фотографии антивоенной книги АВТОРЯНОВА "Технология власти", изданной в Минске в 1956 году.

Вечером 22 мая 1972 года совместно со своей женой - МЕЛЬНИК Галиной Павловной, 1950 года рождения, уроженкой с. Долгачева Винницкой области, украинкой, работницей воспитательницы Погребовской средней школы Броварского района Киевской области

он возложил цветы и памятник Т.Г. Шевченко. После этого жена совместно с другими лицами, находящимися у памятника, сделала селфи

ЦК КП Украины
Заказной книги № 1000
№ 1000
10.11.1978

1979 JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 14, 1979 No. 57 VOL. LXXXVI

КГБ в КИЄВІ ДОВОЛО ДО ЗАГИБЕЛІ ІСТОРІКА МИХАЙЛО МЕЛЬНИКА

Директор С.И. Д. - У його помешканні Агентство Райтерс терор, що його арештували. Згідно з інформацією УІС "Смоленск", М. Мельник мав приблизно 35 років. Він був одружений і був батьком двох дітей. М. Мельник був активний в українському правозахисному русі з 1972 року. Тоді його звільнено з праці в школі в Києві та заборонено закінчити аспірантуру в університеті. Кожного року 22-го травня Мельник брав участь у властивих заборонених відзначеннях річниці пересягання тіла Тараса Шевченка в Україну. На цю тему він написав статтю, яка появилася в скороченні в Бюлетені ч. 2 Української групи спільнування за приміщенням Гельсінкських угод.

Обидва агентства стверджують, що у перших днях березня КГБ перело обшуку в помешканні 13-ох осіб в Києві, Москві, Ленінграді, переважно в відомих членах громадських груп спільнування за приміщенням Гельсінкських угод. В Україні злогодується, що КГБ перело обшуку у підготовці сулу над Олександром Бердинком, якого притягли не бачили від часу обшуку

ЗАЯВИ Л. ЛУК'ЯНИНКА ПРО БЕЗПРАВИЛЬНІ ДІЇ ОРГАНІВ ВЛАДИ В ССР

Сторона Гельсінкська заявила, що, підходячи з листопада 1978 року до членів групи і тим самим виявляючи свої наміри щодо виконання своїх функцій, М. Мельник був розглянутий як потенційний підозрюваний. М. Мельник мав право перебувати в Україні, але його перешкодили в'їзду до Києва. Оскільки в останній раз Мельник, що й проголошено в Декларативній, с. св. М. Мельник, який викликав, був в Києві в УРСР уранці 9 березня 1979 року. М. Мельник був в Києві вранці 9 березня 1979 року. М. Мельник був в Києві вранці 9 березня 1979 року. М. Мельник був в Києві вранці 9 березня 1979 року.

Василь Овсієнко

Овсієнко Василь Васильович, філолог, публіцист, нар. 8 квітня 1949 р. в с. Леніне (Ставки) Радомильського р-ну Житомирської області. Член Групи з 18 листопада 1978 р.. Ув'язнений 5 березня 1973 на 4 роки. Відріє засуджений в лютого 1979 р. в м. Радомишль на 3 роки за сфабрикованою справою про опір міліції. Втретє заарештований у неволі 9 червня 1981 р. і засуджений у Житомирі 26 серпня до 10 років ув'язнення і 5 років заслання. Звільнений 21 серпня 1988 р. Загалом 13,5 років неволі. Ордені за «За заслуги» III ст. (26 листопада 2005), «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006), Ярослава Мудрого V ст. (7 квітня 2009)

Я змушений вам сказати таке.

За недовгий час, протягом якого перебував між нас, дієво прив'язався до вас душею і я не знаю, як би міг з вами розлучитися. Але в мене виснажили сили волі на будь-яке насильство над собою. Це насильство-насильство над собою - я вважаю одним моральним у цьому світі. Проти релігій насильства я поділяю боротьбу на смерть і прагнув усіма силами придумати і вас до тієї високої ідеї.

Я прагнув щоб теж не схилив мабутьному.

Ця пересудити будь-яке явні ведення наполегливо тисячолітній релігій для мене і я вас кождь-що, я пер на добро, а пер

Були б я, були мого бачу, що у мене і дуже пер я, сьогодні усього людствя народу, ролу, о мик.

Я вважаю пер за все д і ми завданням раль. Скілявся іл-комунізму вче собі хорр комуніст. Не

мійм вони бачили подумки. І тут я не побояю звому засудити вас ама із принципів християнської моралі-нехай мене невідомо звинувачують у чому загодно, навіть у тому, що я тринадцятий пророк Ізраїлю, буди чи Магомета, - дайте про думу, - а решта мабуться, дайте про думу, а решта мабуться.

І мене також вражає, коли ваші кіні душі позриваються під часом дрібних несприх. Не беріть на своє совість так рано надмірного гріха- підластї. Будьте чесні пер за все самі з собою- так ви будете чесними й з людьми. Не проходите мимо неправди, мого зад-хай наймізерніших. Із малолі неправди виростає велика брахня. З неправди ніколи не виростає правда. Злом ніколи не зробиш добра. З тієї справи, де замінено хоч дрібніча турпості, нечесності- ніколи не чекайте доброго плоду. Він буде чернявий, той паїд.

Ловіть усе, що до вас пливе, хапайте в голову все, що мовить, систематизуйте, узагальнюйте, робіть висновки. Але ніколи не сприймайте нічого на віру. Усе перевіряйте і уводіть самі. Так ви будете особистістю, а не рабом. Так ви будете людсько-мислочно- бо це привілей саме людини, а не вірогідданки. Вірогідданість- найганешніший шид рабства, але ви будьте людьми вільними, незалежними в ніякіх пута.

Я більше всього ненавиджу рабство.

Трипайко: Передруковано з рукопису Овсієнка В.В., а.с. 253, 260. Світлий Овсієнко (Цінох)

Фото зі слідчої справи Василя Овсієнка, 1973 р.

КОМІТЕТ ГОСБЕЗОПАСНОСТІ ПРІ СОВЕТІ МІНІСТРОВ УКРАЇНСЬКОЇ ССР

ВХОДЯЩА ШИФРТЕЛЕГРАММА № 11524

Поступила на розшифровку в 10 ч. 00 м. 23. 04 1979

В СВЯЗИ С ПРЕДОСТАВЛЕНИМ ВОЗБУЖДЕННЯМ УГОЛОВНОГО ДЕЛА НА ОБШЕ ІНКО НАШІЙ ВАСИЛЬОВИЧА ШЕВЧЕНКА ГР ПРОСИМ НАПРАВИТИ ДІЙОВІ ІНШЕ ДЕЛА НА ОБШЕ ІНКО ОБСУЖДЕНОГО В ШЕВЧЕНКА ГОЛУ І ОБШЕ ІНКО С ОБСУЖДЕНОГО В ШЕВЧЕНКА ГОЛУ ТЧК

8065
ПР ЧОБІНОВАТИ НАЧ УПРАВЛЕНИЯ КГБ ПО ЖИТОМИРСКОЙ ОБЛА БОИЧУК

Решифрована в 11 ч. 00 м. 23. 04 1979

Ответа об ответе, и перед, в дело

Мельник Василь

30 догосудительности с Квартетом В.В. Мельник, в отношении Овсієнко, Овсієнко Василь Васильович, Овсієнко Василь Васильович

КОНТРОЛЬНЫЕ ОТПИСКИ

Василь Овсієнко

ОБЛІКОВА КАРТКА ПОЛІТІЄ ЯЗНА ВАСИЛЯ ОВСІЄНКА

1. Фам. ОВСІЄНКО
2. Ім'я. ВАСИЛЬ
3. Прізвище. ВАСИЛЬОВИЧ
4. Родився. 8.04.1949 (міс. й місце народження) с. Леніне Радомильського району Житомирської області
5. Діяльність. філолог, публіцист
6. Адрес. с. Леніне Радомильського району Житомирської області
7. У. Проф. (освіта) філолог, публіцист
8. А. Метод роботи. філолог, публіцист
9. Національність. українська
10. Група. ССР
11. Арештований. 5.03.1973 (міс. й місце арештування) в м. Житомир
12. Характер протесту. опір міліції
13. Ст. ст. УК ССР. 62-3, 62-4, 62-5, 62-6, 62-7, 62-8, 62-9, 62-10, 62-11, 62-12, 62-13, 62-14, 62-15, 62-16, 62-17, 62-18, 62-19, 62-20, 62-21, 62-22, 62-23, 62-24, 62-25, 62-26, 62-27, 62-28, 62-29, 62-30, 62-31, 62-32, 62-33, 62-34, 62-35, 62-36, 62-37, 62-38, 62-39, 62-40, 62-41, 62-42, 62-43, 62-44, 62-45, 62-46, 62-47, 62-48, 62-49, 62-50, 62-51, 62-52, 62-53, 62-54, 62-55, 62-56, 62-57, 62-58, 62-59, 62-60, 62-61, 62-62, 62-63, 62-64, 62-65, 62-66, 62-67, 62-68, 62-69, 62-70, 62-71, 62-72, 62-73, 62-74, 62-75, 62-76, 62-77, 62-78, 62-79, 62-80, 62-81, 62-82, 62-83, 62-84, 62-85, 62-86, 62-87, 62-88, 62-89, 62-90, 62-91, 62-92, 62-93, 62-94, 62-95, 62-96, 62-97, 62-98, 62-99, 62-100

Табір ВС-389/36 в с. Кучино Пермської області

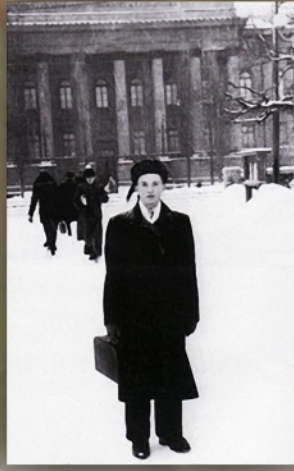

Облікова картка політє язна Василя Овсієнка

В'ячеслав Чорновіл

«Якби мене запитали, чи жалкую я про те, як склалося моє життя, про відсиджені 15 років, я б відповів: анітрохи... І якби довелось починати все спочатку та вибирати, я б обрав життя, яке прожив.»

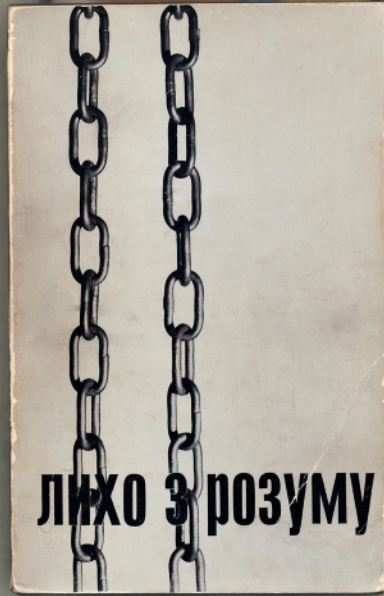
В. Чорновіл

В'ячеслав Чорновіл - студент Київського державного університету. 1956 р.

В'ячеслав Чорновіл у колі друзів-шістдесятників в гостях у письменника Євгена Концевича, 1960-ті рр.

«Лихо з розуму або портрети двадцяти «злочинців». Збірник матеріалів про політрепресованих України 1965 року, укладений В'ячеславом Чорновілом. Париж, 1967 р.

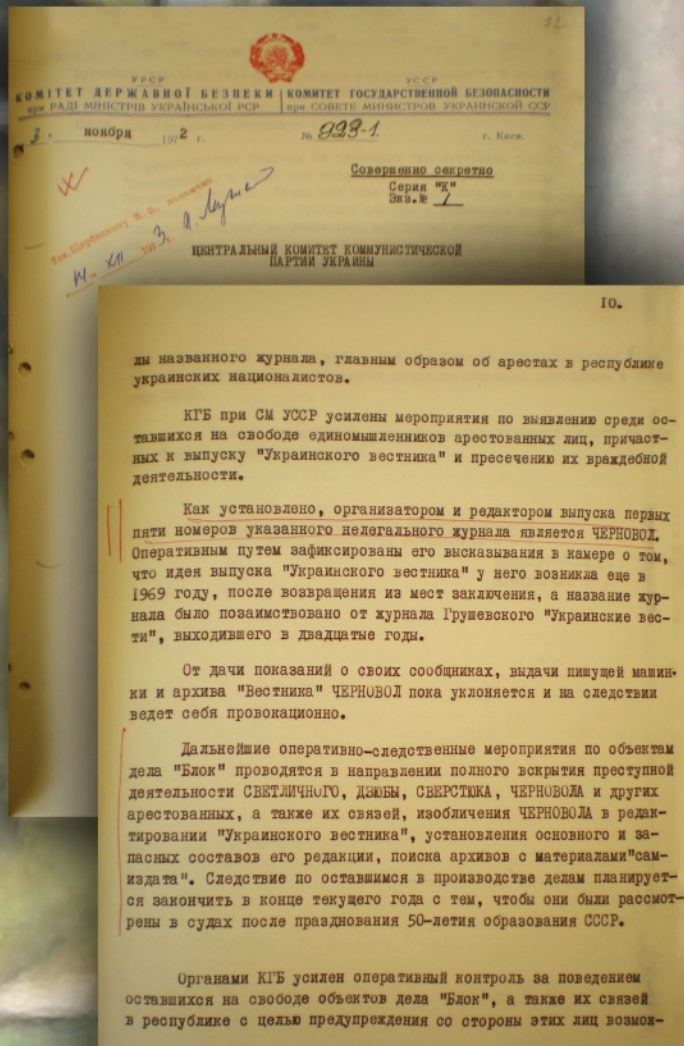
В'ячеслав Чорновіл. 1965 р.

Чорновіл В'ячеслав Максимович, журналіст, політичний діяч, нар. 24 грудня 1937 р. на хуторі Єрки Звенигородського р-ну Черкаської обл., загинув в автокатастрофі під Борисполем на Київщині 25 березня 1999 р. Член Групи з 22 травня 1979 р. Ув'язнений 3 серпня 1967 за ч. 1 ст. 187-1 на 3 р., звільнений через 1,5 р. Вдруге заарештований 12.01.1972 р., за ч. 1 ст. 62, засуджений на 6 р. ув'язнення і 3 р. заслання. Втретє заарештований на засланні в Якутії у квітні 1980 р. і засуджений 6 січня 1981 р. до 5 р. ув'язнення за сфабрикованим звинуваченням. Звільнений 1983 р. 13,5 р. неволі.

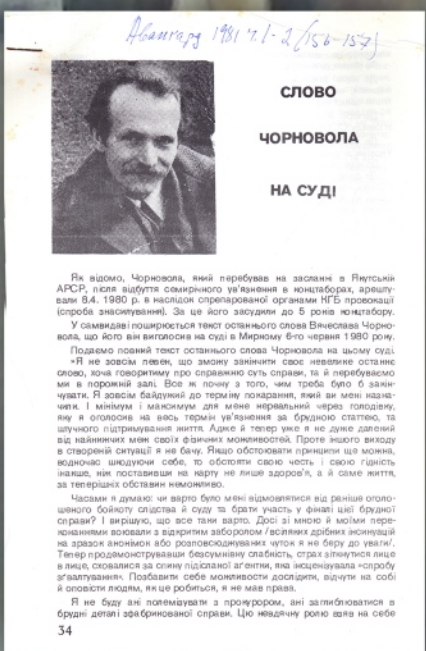

ЧОРНОВІЛ В'ЯЧЕСЛАВ МАКСИМОВИЧ, 1938 года рождения

Фотографія зі слідчої справи В'ячеслава Чорновола

Український вісник - підпільний журнал про українських політв'язнів, укладений В'ячеславом Чорновілом. Виданництво «Смолишп», 1971 р.

Сторінка з журналу української діаспори «Авангард», номер 1-2. 1981 р.

Лист В'ячеслава Чорновола із заслання до Святослава Караванського в США, 1980 р.

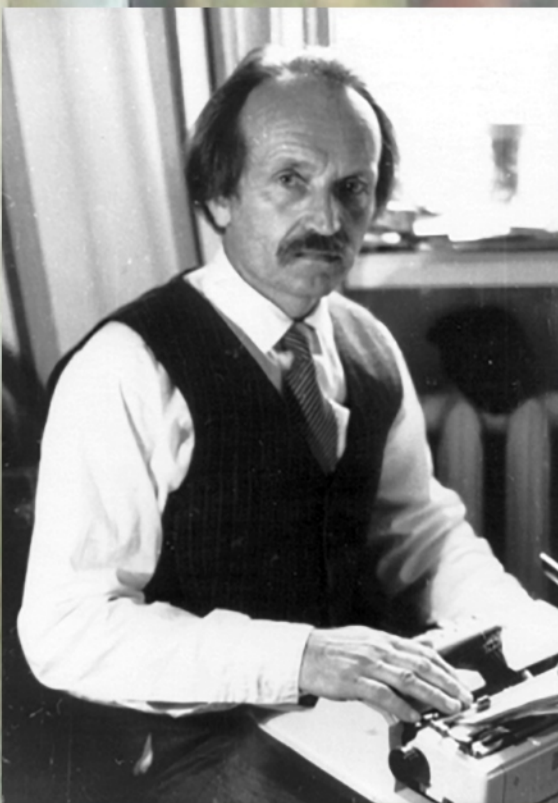
В'ячеслав Чорновіл на засланні, с. Чапанда в Якутії, 1978 р.

Атена Пашко і В'ячеслав Чорновіл у день одруження, на засланні в с. Чапанда в Якутії, 1978 р.

В'ячеслав Чорновіл з дружиною Атенією Пашко, сестрою Валентиною та Михайлиною Коцюбинською у с. Вільхівці під час відпустки із заслання. 1979 р.

Під час відновлення «Українського вісника», 1988 р.

В'ячеслав Чорновіл з сином Тарасом у с. Вільхівці (відпустка із заслання), 1979 р.

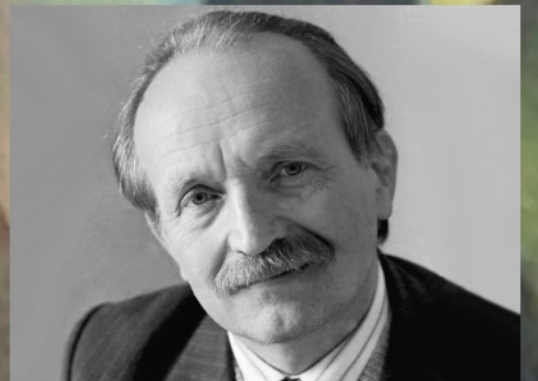
В'ячеслав Чорновіл з Маргарет Тетчер

В'ячеслав Чорновіл з родиною, 1985 р.

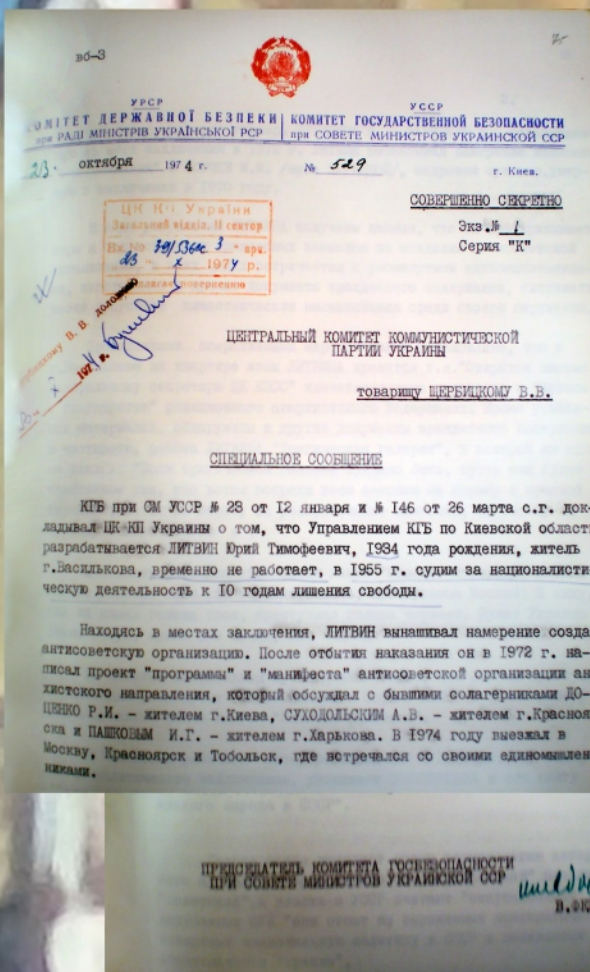

В'ячеслав Чорновіл з онуком Васильком в с. Прокурава, Карпати, 1987 р.

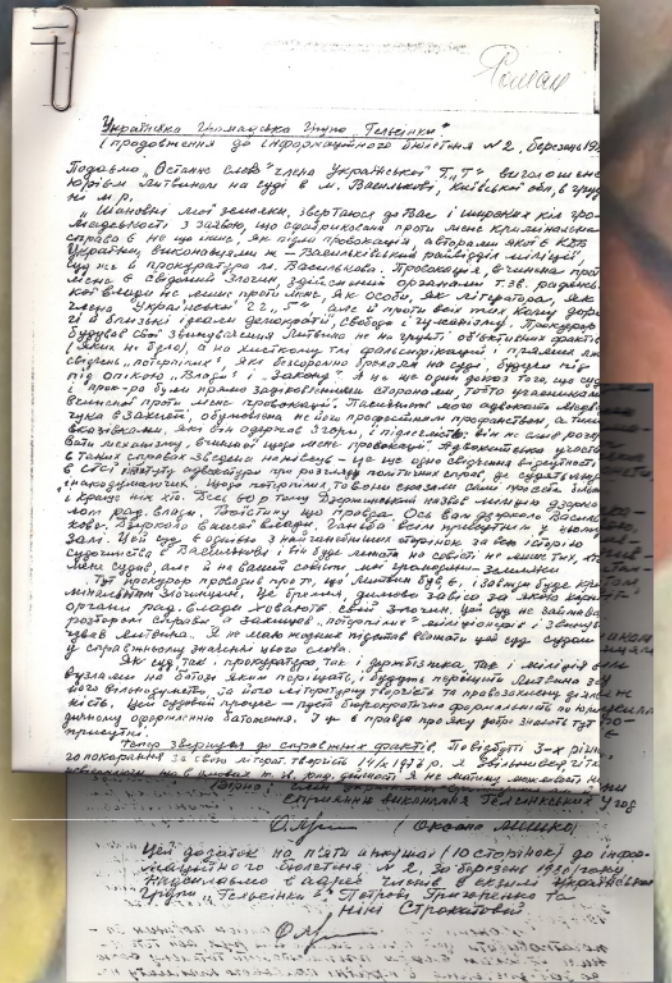

Юрій Литвин

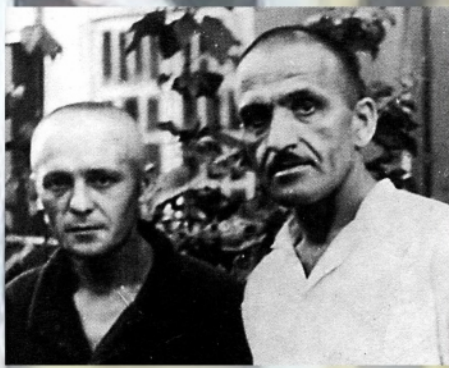
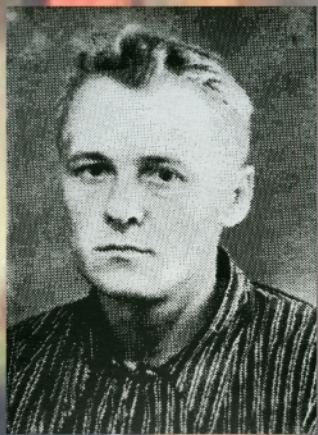
«Народе мій, прийми мої плачі. О, дав би Бог: довершений сльозом, Пугар терпінь розлився би рікою І ти, народе, взявся б за мечі! Народе мій, прийми мої плачі!»
З.Красівський

Литвин Юрій Тимонович, поет, публіцист, нар. 26 листопада 1934 р. в с. Саверівка Васильківського р-ну Київської обл., загинув 4 вересня 1984 р. в ув'язненні. Член Групи з червня 1979 р. Вперше ув'язнений 24 червня 1953 р. на 12 років, відбув 3 роки (до березня 1955 р.). Вдруге засуджений 14 квітня 1955 р. на 10 років. Втретє засуджений 14 листопада 1974 р. на 3 роки. Знову заарештований 6 серпня 1979 р. за сфабрикованою справою про опір міліції і засуджений до 3 років ув'язнення. Вже у неволі 24 червня 1982 р. заарештований і засуджений до 10 років ув'язнення і 5 років заслання. Загалом 22 роки неволі.
Орден «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006)

Останнє слово Юрія Литвина, переписане і завірене Оксаною Мешко – інформація для ЗП УГГ, 1980 р. (рукопис на 10 арк.)

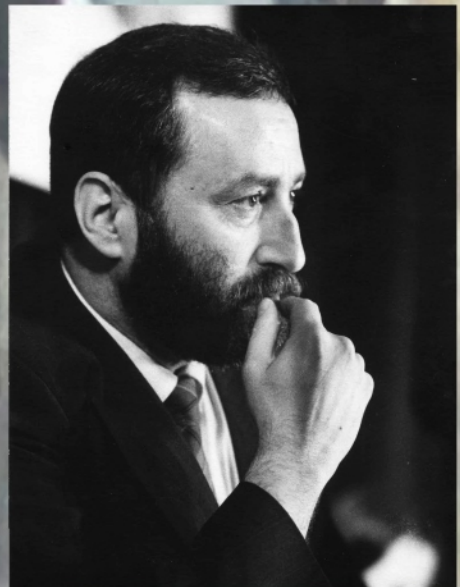

Юрій Литвин та Микола Волощук, 1950-ті рр.

Юрій Литвин на роботі у Красноярському краї, друга пол. 1960-х рр.

Йосип Зісельс

Зісельс Йосиф Самуїлович, інженер, громадський діяч, нар. 2 грудня 1946 р. в Ташкенті. Член Групи з серпня 1978 р. Вперше заарештований у Чернівцях 8 грудня 1978 р. і 5 квітня 1979 р. засуджений на 3 роки ув'язнення. Вдруге заарештований у Чернівцях 19 жовтня 1984 р. і 10 квітня 1985 р. засуджений у Сокирянах на 3 роки. Звільнений 19 жовтня 1987 р.
Орден «За заслуги» III ступеня (26 листопада 2005), «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006)

ЗВЕРНЕННЯ ДО ЛЮДЕЙ ДОБРОЇ ВОЛІ В США
Тисячі людей в Україні намагаються вижити в умовах несприятливих умов. У 1980 році Ірина Зісельс писала, що їй судилося тільки три роки нести важкий тягар дружини політ'язня. Вона силлялася перед своїми посестрами, що довгі роки, схоже вірою і вірністю, теплом і турботою підтримують чоловіків — найкращих людей країни, обслутованих колочим дотрогом". Шкідливість спростувала пенітенція Ірини: адже для тих, хто знав тава небагатодітних, термін, перебічений вірою, — обудна умовність. Насправді політ'язня до кінця життя залишається для радянської влади особливо нестесненим, навіть якщо він не займається жодною політичною чи громадською діяльністю. Чи вистачить сили в Ірини, яка сподівається другої литвини, — чи вистачить сили, «накопичити втуху в кожному рлжковій листя, в усмішці дитини, щоб не зачерствіти, не одлітати — на радість бездушній каральної машини, що тільки для нього й існує?»

Дружина Йосипа Зісельса Ірена з дочкою, 1970-ті рр.

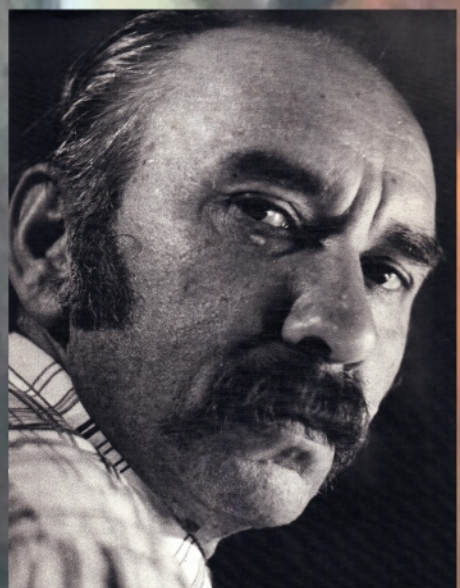

Тюрма в Сокирянах Чернівецької обл., де відбував термін ув'язнення Йосип Зісельс

Вірзка з газети української діаспори "Українські вісті", 1985 р.

Зеновій Красівський

Красівський Зеновій Михайлович, філолог, письменник, нар. 12 листопада 1929 р. в с. Витівця Долинського р-ну Івано-Франківської обл., помер 20 вересня 1991 р. у м. Моршин. Член Групи з жовтня 1979 р., політичний в'язень у 1949-1953 та 1967-1978 рр. 12 березня 1980 р. заарештований і без суду спроваджений добувати 8 місяців ув'язнення і 5 років заслання з попереднього терміну. Разом 22 роки неволі.
Орден «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006)

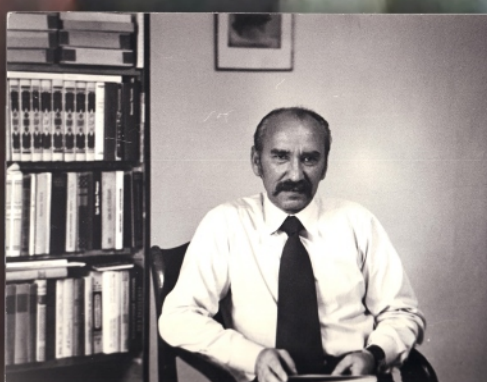
У 1949-1953 рр. Зеновій Красівський відбував ув'язнення в таборі на пісоповалі в Архангельській області

Інститут судової психіатрії ім. Сербського в Москві

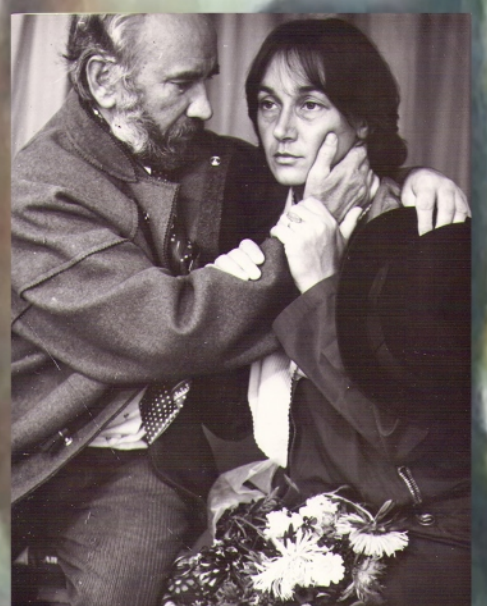
Спецпсихіатрія у м. Смоленську

У 1978 р. Зеновій Красівський оселився в м. Моршин

Зеновій Красівський на засланні в с. Лугової Томенської області

Зеновій Красівський з дружиною Оленою Антонів, 1978р.

Василь Стус

«У Києві я довідався, що людей, близьких до Гельсінкської групи, репресують найбрутальнішим чином...Такого Києва я не хотів. Бачачи, що Група фактично лишлася напризволяще, я вступив до неї, бо просто не міг інакше.»
В.Стус. З таборового зошита

Василь Стус з батьками, 1961 р.

Іван Гель, Василь Стус, Іван Світличний, 1960-ті рр.

Стус Василь Семенович, поет, публіцист, перекладач, нар. 6 січня 1938 р. в с. Рахнівка Гайсинського р-ну Вінницької обл., загинув 4 вересня 1985 р. в ув'язненні. Член Групи з жовтня 1977 р. Вперше ув'язнений 12 січня 1972 р. на 5 років ув'язнення і 3 роки заслання. Вдруге заарештований у Києві 14 травня 1980 р. і засуджений до 10 років ув'язнення і 5 років заслання. Загалом 12 років неволі. Лауреат Національної премії ім. Т. Шевченка (1993), орден Ярослава Мудрого (1998), Герой України (2005)

- 2 -

Сидить по шпирх свої мушкетері,
всі привадило, чорт би вас заірра!
Чи людська доброта - тільки лотх доброта,
поки бачиш, бачиш, бачиш, бачиш,
закономоти, зарплата, вступати,
страданого в нещасті прожити,
і вникати борозна, щоб жати,
і вникати поморка, щоб жати?
Кажі ж тебе, кажи, кажи, кажи -
куди втечу од сорому й ганьбі?
Тоді - проща, проща, прощай, прощай,
Вітчизно добрих і убогих!

Не мого і без помілки Івана
оце сльозату нам пережить.
В провади ночі, коли Київ спить,
оклепти очей не мого ні на мить -
він, як вора, промиється в туману
але мовчить, мовчить, мовчить, мовчить.
Іні словом не оверкати. Ані паря,
Іва угот. Бувало сонцеко мого!
Несуть твої три царі се лари
окайрене оадробани своєю.
Іванючку! Ти чуда, добросий,
Іва-во, не вми, що і але проба,
чого і во я доці твої поріг високий
ані відчути, ані пережити.
Прости мені невільний мій Хредак
по сімх сидиці ці котли тощо
в огорожі кокарачі. По тершу
локи наші терпіти, ні мовчати
не мого. По читав і любив
твоїх Орхана, Мовала і Данте
в дев'яте коло протучи стремлю.
ное ж досі, реаліза, як мільбути,
налево, протучна котирис іа трутнів.
Іа тих, що білий світ мені окреки.
окраши край, окреки сповід мій
ликини грі, рокавій і кривавий,
і право - надиратися в ярі.

Весілля Василя Стуса і Валентини Попелюх, 10 грудня 1965 р.

13 января 1972 года на квартире Стуса проваден обшк,
на "нхтх рукописи отдельных его киевезинического характера стихотворений.

ПРИЛОЖЕНИЕ: письмо Стуса на 2-х листах - только адресату.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ КОМИТЕТА ГОСБЕЗОПАСНОСТИ
ПРИ СОВЕТЕ МИНИСТРОВ УКРАИНСКОЙ ССР
В. ФЕДОРЧУК

- 2 -

В жині трупі спочила кров муроті
і так їм хочеться між старих кісточк
своїх незлічимо віддавати кутюк
щоб там бачили смерт.

Варианти

I
За віком вік росце твої торти
За віком вік підруч'я в мого трунне.
І на твоїх жаліжних заскорушаних
Ва безодні*там - прорізати нема.
Живі - і хди. Народунок - і хди.
Хди - перед сонном. Хди - у домашні.
Не внакрай - літа обігнати немож
Без цитки Неба й куляки Вади.
Ти весь - на березку самоти,
прислоняний до тути, ніби рванки
від злибухой ласоти знеслалий,
боївся мехі боля осягати.
А свіе весь вехх, витух, віднавали
не вгамувані віковій спираці
він висота іа тебе воо відвагу,
лики напризволяще і прокла.

II
Живі у домашні. Мерті - ні,
хоча втерман куром воїх притило.
Продавці роки, місяці і числа
перепорать у живій трупі.

Авторський машинопис вірша Василя Стуса

Василь Стус на засланні в селищі Матросово Магаданської області, 1977 р.

Останнє перед арештами колядування у Львові. Василь Стус - другий ліворуч. 1 січня 1972 р.

Фотографія зі слідчої справи Василя Стуса, 1972 р.

13 января 1972 года на квартире Стуса проваден обшк,
на "нхтх рукописи отдельных его киевезинического характера стихотворений.

ПРИЛОЖЕНИЕ: письмо Стуса на 2-х листах - только адресату.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ КОМИТЕТА ГОСБЕЗОПАСНОСТИ
ПРИ СОВЕТЕ МИНИСТРОВ УКРАИНСКОЙ ССР
В. ФЕДОРЧУК

Одновременно докладываем, что СТУС Василий Семенович,
1938 года рождения, уроженец с.Рахивка Гайсинского района Виннической области, украинец, безгражданин, ранее не судимый, с низким образованием, работавший старшим инспектором республиканского объединения "Укрторгконтртерминалы", 16 января с.г. в санкции зам.прокурора УССР арестован по подозрению в совершении преступления, предусмотренного ст.187¹ УК УССР.

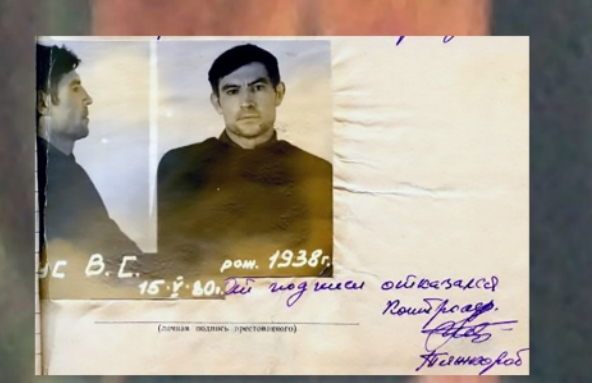
В 1969 году он написал и распространил клеветнический документ в защиту И.ДІВІІІ, который широко распространялся в "самиздате" и помещен в первом выпуске т.н. "Украинского вликані" под названием "Віслю в оов чх репресій".

В ноябре 1971 года изготовил и распространил письмо клеветнического содержания, адресованное в ЦК КПУ и Президиум Совнаг просителей Украины.

В 1970 году в Бресте под видом обихода стилиза "Синий деревце", в котором помещены отдельные идеологически возмездные стихотворения.

Дорогий Миколю!
Дискусій Миколю!
Туб, що Моті, який каже Моті, стаче.
Сило - зай-но, баче!
Мале знає за Мале, неба баче.
але знов знає. Лоті-сі-то, неба баче.
знає, там з Моті, неба баче.
Моті, бездогадно віднавали,
Моті-б Моті, неба баче.
Ані жод уторі-сі-то, неба баче.
знає, та жин тата Моті, неба баче.
Атоне, неба баче.
месе - баче, баче.
Кажинши, чиниши, неба баче.
3.12.78р. Василь

Лист Василя Стуса політв'язню Миколі Плахотнюку, 1978 р.

Фотографія зі слідчої справи Василя Стуса, 1980 р.

ФІЗИЧНІ ТОРТУРИ СУПРОТИ ВАСИЛЯ СТУСА

Як ми вже повідомляли, Українська Гельсінкська група зобов'язала своє Закордонне представництво порушити справу Василя Стуса у зв'язку з застосуванням до нього фізичних тортур у слідчій торці Київського КГБ.

Хмельській місцевій суду під головуванням судді Фещенка протоколом 2 жовтня 1980 року вирок членів Української Гельсінкської групи, відомому правозахисникові й поету Василю Стусові — 10 років таборного режиму та 5 років заслання.

Подальше звернення Закордонного представництва УГГ до урядової делегації на Магданський нараду, члена Української Гельсінкської групи — Василя СТУСА, під час сідства в Київському ізоляторі КГБ, застосували фізичні тортури. Це сталося в серпні 1980 року за три тижні до судового розправу, яку влаштували за зазначеним державі. Не давши підсудному жодної можливості захиститися, навіть позначивши його останнього слова, передбаченого законом.

Василь СТУСА, влізла суцільна, який швидко закінчив 4-річне ув'язнення, засуджено до 15 років ув'язнення. Василь СТУС — хвора і виснажена людина, проте він відкинув принциповий і послідовний у своїх переконаннях. Не згодні з оглядом людини, проте він відкинув принциповий і послідовний у своїх переконаннях. Не згодні з оглядом людини, проте він відкинув принциповий і послідовний у своїх переконаннях.

Протокол розправу над відомим правозахисником, одним з найкращих поетів України, відбувся під час підготовчих нарад Маданської конференції, мета якої шляхом збиття з мого чина громадської групи «Гельсінкі» Василя СТУСА — перевертати і сприяти виконавчій Гельсінкській групі на Закордонне представництво 25 січня 1981 року.

3 переконаних держав нам стало відомо, що до українського поета, члена Української Гельсінкської групи — Василя СТУСА, під час сідства в Київському ізоляторі КГБ, застосували фізичні тортури. Це сталося в серпні 1980 року за три тижні до судового розправу, яку влаштували за зазначеним державі. Не давши підсудному жодної можливості захиститися, навіть позначивши його останнього слова, передбаченого законом.

Василь СТУСА, влізла суцільна, який швидко закінчив 4-річне ув'язнення, засуджено до 15 років ув'язнення. Василь СТУС — хвора і виснажена людина, проте він відкинув принциповий і послідовний у своїх переконаннях. Не згодні з оглядом людини, проте він відкинув принциповий і послідовний у своїх переконаннях.

Протокол розправу над відомим правозахисником, одним з найкращих поетів України, відбувся під час підготовчих нарад Маданської конференції, мета якої шляхом збиття з мого чина громадської групи «Гельсінкі» Василя СТУСА — перевертати і сприяти виконавчій Гельсінкській групі на Закордонне представництво 25 січня 1981 року.

Вірші з газети української діаспори «Українське слово» за 22 лютого 1981 р.

Поштівки Василя Стуса з засланья у с.Матросово Василю Овсієнку, 1979 р.

Поштівка Василя Стуса з засланья у с.Матросово Леуку Лук'яненку, 15 жовтня 1978 р.

Василь Стус з дружиною Валентиною Попелюх та сином Дмитром, червень 1978 р.

Дворик для просування у таборі ВС-389/36-1в с.Кучино, в якому Василь Стус перебував після другого арешту

Карцер, в якому в ніч на 4 вересня 1985 р. загинув Василь Стус

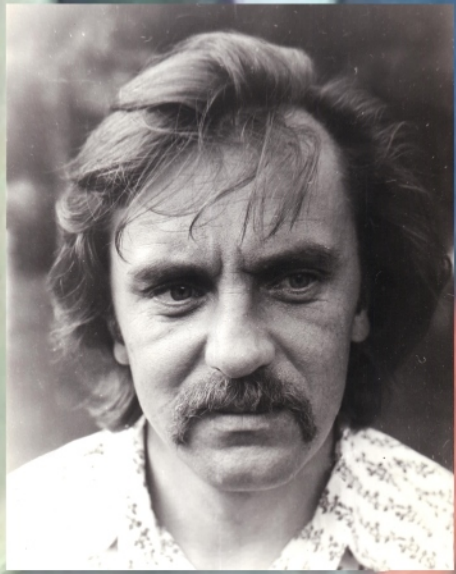

Стуетчик на могилі Василя Стуса на цвинтарі у с.Борисово поблизу с.Кучино

Перепоховання Василя Стуса та його побратимів Юрія Литвина та Олексія Тихого, 1989 р., Київ

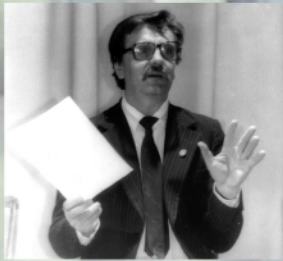
Микола Горбаль

Горбаль Микола Андрійович, учитель, композитор, поет, нар. 10 вересня 1940 р. в с. Волівці Горлицького повіту (Польща). Член Групи з 21 січня 1980 р. Вперше засуджений у 1970 р. на 5 років ув'язнення і 2 роки заслання. Вдруге заарештований у 1979 р. за сфабрикованою справою і ув'язнений на 5 років. За добу до звільнення заарештований і засуджений ще на 8 років ув'язнення та 3 роки заслання. Звільнений 23 серпня 1988 р. Разом 16 років неволі. Депутат Київради 1990 р., народний депутат України II скликання. Орден «За заслуги» III ступеня (26 листопада 2005), «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006), Свободи (18 листопада 2009)

Надія Світлична з родиною Миколи Горбала, 1977 р.

Микола Горбаль, 1987 р.

«...кожен, хто думає про права людини на Україні, стикається з проблемою національних прав українського народу. Національні права стали вагомою частиною загальнолюдських прав нації, що прагне відстояти себе під сонцем. Саме з засад єдності загальнолюдських і національних прав українських громадян виходила Українська Група сприяння виконанню Гельсінкських угод»

М.Горинь

Рушник вишитий матір'ю Миколи Горбала, переданий йому йому в ув'язнення

Михайло Горинь

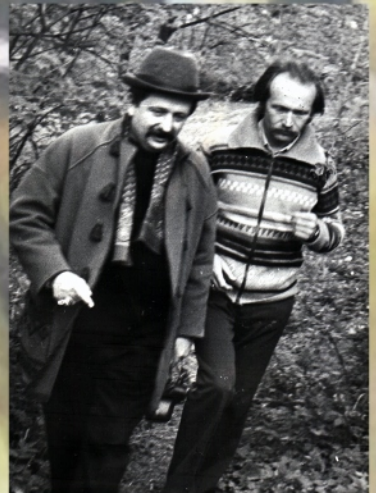
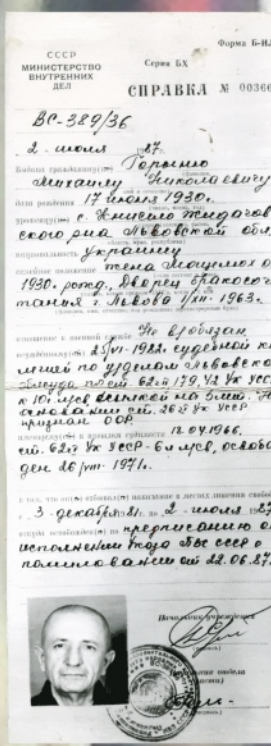
Горинь Михайло Миколайович, психолог, громадський і політичний діяч, нар. 17 червня 1930 р. в с. Кнісело Жидачівського р-ну Львівської обл. Член Групи з листопада 1982 р. Вперше заарештований 26 серпня 1965 р. і засуджений на 6 років ув'язнення. Вдруге – 3 грудня 1981 р., засуджений до 10 років ув'язнення і 5 років заслання. Звільнений 2 липня 1987 р. Разом 12 років неволі. Народний депутат України I скликання. З 19 травня 2000 до 19 серпня 2006 р. – Голова Української Всевітньої Координаційної Ради. Орден «За заслуги» III ступеня (23 серпня 1998), «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006), Ярослава Мудрого V ступеня (17 червня 2000)

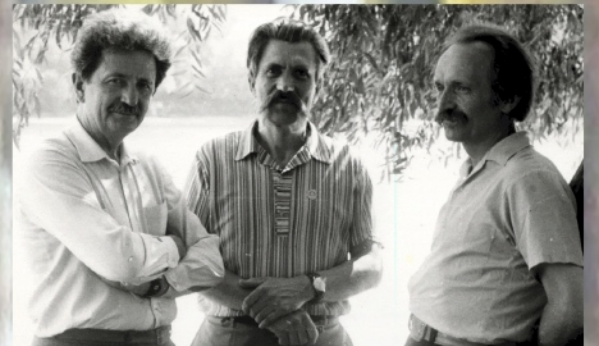
Ольга і Михайло Горині в день одруження, 15 вересня 1963 р.

Ганна Садовська, Михайло Горинь, Ірина Калинець у новорічну ніч, 1972 р.

Михайло Горинь і Вячеслав Чорновіл, березень 1978 р.

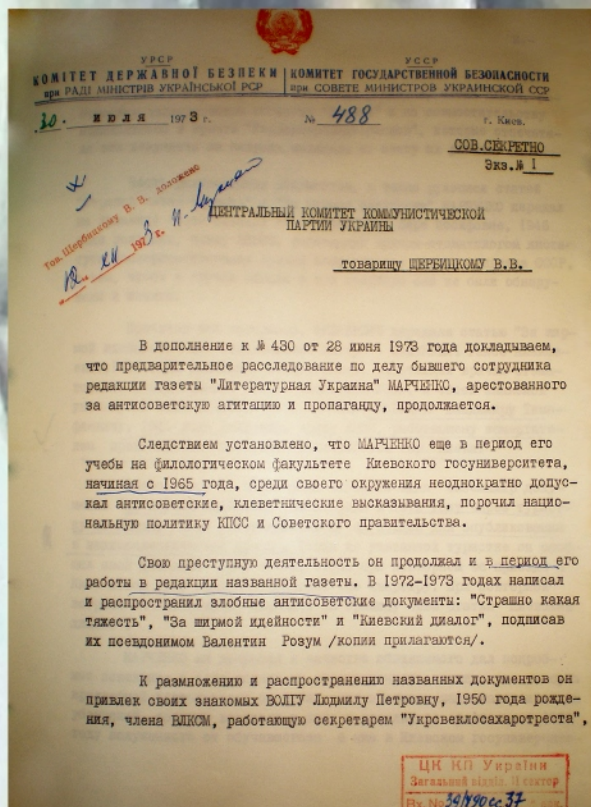

Михайло Горинь, Левко Лук'яненко та Вячеслав Чорновіл, 1989 р.

Валерій Марченко

Марченко Валерій Веніамінович, журналіст, есеїст, перекладач, вчений-сходознавець, нар. 16 вересня 1947 р. у Києві, загинув 7 жовтня 1984 р. в ув'язненні. Член Групи з жовтня 1983 р.. Ув'язнений 25 червня 1973 р. на 6 років та 2 років заслання. Вдруге заарештований у Києві 21 жовтня 1983 р. і засуджений до 10 років ув'язнення і 5 років заслання. Орден «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006)

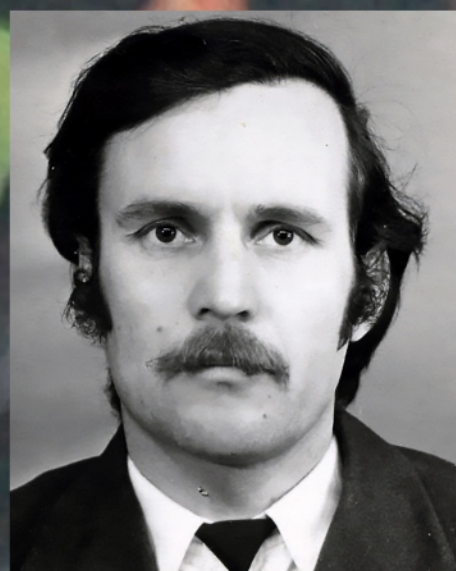

Марченко в засланні у с. Саралжин у Казахстані

Останнє вільне літо Валерія Марченка, 1983 р.

Петро Рубан

Рубан Петро Васильович, матиць, підприємець, нар. 10 січня 1940 р. в м. Конотоп Сумської обл. помер 26 вересня 2011 р. в Києві. Член Групи з 1985 року. Був ув'язнений у 1959–1967 р. та 1968–1973 рр. Втретє заарештований у 1976 р. і засуджений до 8 років ув'язнення і 5 років заслання. Знову заарештований 9 липня 1985 р. і засуджений до 9 років ув'язнення і 4 років заслання. Загалом 25 років неволі. Орден «За мужність» I ступеня (8.11.2006).

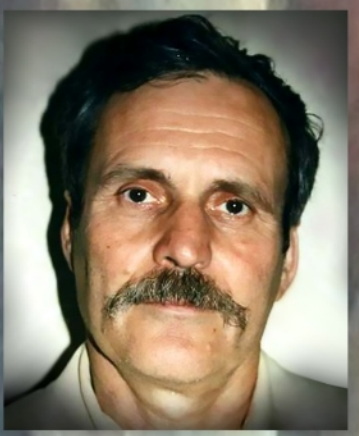
Дружина Петра Рубана Лідія

"Мене судять за те, що я бажав виходу України із складу СРСР"

На Заході одержано новий документ самвидаву п. н. "Опричина — 1977", авторами якого є Татяна Ходорович і Віктор Некіпелов. У документі мова про те, як КГБ готує кримінальні справи проти політичних противників режиму і як розправляється фізично з діячами руху опору, аж до політичних убивств. Там же описано справу українського політв'язня Петра Рубана, про важку недугу якою недавно повідомив Андрій Сахаров у своєму листі до президента Картера. Подіємо уривок з документу про справу Рубана за повідомленням Пресової служби ЗП УГВР від 16 червня 1977.

19 квітня 1977 року в Чернівці почався над Петром Рубаном другий суд за статтями "Приватне підприємство" та "Крадіж державного майна". Петро Рубан, колишній український політв'язень і патріот, відбув уже 16 років ув'язнення. Вироком першого суду 29 грудня 1976 його засудили на 13 років (1), але винуватим, що цього замало. Після касаційної скарги підсудного Верховний суд УРСР розглянув справу й передав її знову до Чернівецького обласного суду. Під час повторного розгляду Рубана обвинувачують уже за трьома статтями: 1. Приватне підприємство, 2. Крадіж державного майна, 3. Антирадянська агітація (стаття 62, карється до 10 років ув'язнення в концтаборах).

Історія його засудження перевищує своїм цинізмом усі відомі досі випадки. Рубан, талановитий різьбар у дереві, був робітником у суєнному цеху меблевого комбінату в Прилуках. Останнім часом він доводив з надійним працював над скульптурою, присвяченою 200-річчю США. Хтось, мабуть, узяв це працю небажано: "невідомі" особи вкрали скульптуру з майстерні. А Рубан обвинуватили у крадіжці державного майна і засудили. Таким чином влада за одним разом відплатила Рубанові і за його задум прославити США і за його "інакодумство". Він так і сказав на суді: "Мене судять за те, що я бажав виходу України із складу СРСР".

Петро Рубан, 1990-ті рр.

Сторінка з журналу «Сучасність», ч.7-8 за 1977 р.

Ув'язнені чорнобривці (жіноча зона в Барашево)

«Як же Вам, Жінко,
На нарах спиться...
Ви ж не грабіжниця,
Ані не вбивця.
Як же Вам, Жінко,
На нарах спиться...»
А.Пайшо. Вірш, присвячений
Ніні Строкатій

Ольга Гейко

Гейко-Матусевич Ольга Дмитрівна, філолог, нар. 9 вересня 1953 р. в Києві. Член Групи з 14 травня 1977 р. Заарештована в Києві 12 березня 1980 р., 26 березня засуджена на 3 роки. У момент звільнення знову заарештована в Одесі 10 жовтня 1983 р. засуджена ще на 3 роки. Разом 6 років неволі. Орден «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006)

РІК LIV, Ч. 19 - 20, 7-14 ТРАВНЯ 1983

ДО ГОЛІВ УРЯДІВ, ШО ПІДПИСАЛИ Гельсінкської Провісний Акт ДО ПРАВОЗАХИСНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УСЬОМУ СВІТІ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

Як стало відомо, повторно заарештовано члена Української Гельсінкської Групи Ольгу Дмитрівну Матусевич. 12 березня цього року Ольга Матусевич мала вийти на волю після трирічного ув'язнення. 1980 року її засуджено за участь у роботі Української Гельсінкської Групи сприяння виконанню Гельсінкських Угод — Угод, підписаних також главою совєтської держави, за звернення на оборону свого чоловіка — політв'язня Миколи Матусевича, одного із засновників Української Групи "Гельсінк".

За відкритий протест проти совєтської окупації Афганістану — совєтську інтервенцію в Афганістані осудила більшість країн-членів ООН. Багато довелось виперіти Ольгу Матусевич за останні роки Арешт чоловіка, наклепи, боротьба, обурення, іспирвані КГБ побиття на вулиці, постійне — людина, шоквали — стеження Нарешт — ув'язнення в тaborі.

Трирічне ув'язнення вийшлося карателів із КГБ недостатнім, проти Ольги Матусевич порушено нову справу — за статтею 62 Кримінального кодексу Української СР, що передбачає покарання (за так звану антирадянську агітацію та пропаганду) дванадцятирічним позбавленням волі. Повторний арешт Ольги Матусевич — новий крок в

ескаляції репресій КГБ проти правозахисників. Кілька років тому совєтські каральні органи почали знову практикувати "сталінські розкрутки" — повторні арешти політв'язнів у тaborах. Але дові не практично стосувалася лише чоловіків. Порушення в тaborі нові справи проти жінок — випадок, що не має прецеденту від часів сталінських погромів. І як завжди, випробуваний полгон для нових методів репресій — Україна.

Новий арешт Ольги Матусевич — це краще порушення Гельсінкського Провісний Акт, вчинене у дії, коли готують до підписання Комітете українців Мадридської угоди, в якому ще раз підтверджено зобов'язання кожної держави, що підписала Гельсінкський Провісний Акт, дотримувати прав людини. Символи совєтських карателів — садички ламперної політика керівництва Совєтського Союзу, очолюваного колишнім шефом КГБ, яке, прикриваючися розмовами про практичне захисту права своїх громадян, веде країну назад до сталінзму.

Ми заклинаємо всі держави, що підписали Гельсінкський Акт, усі правозахисні організації світу захищати від совєтського уряду негідного звільнення Ольги Матусевич і засудити переслідування члена Гельсінкської Групи у Совєтському Союзі.

Члени Української Гельсінкської Групи на Заході: Петро Григоренко Володимир Малюкович Леонід Площ Надія Світлична 6 квітня 1983 року

Жіноча колонія ЮГ-311/74 в Одесі, де відбувала перше ув'язнення Ольга Гейко

Біля жіночого тaborу у с.Барашево в Мордовії

Надія Світлична

Світлична Надія Олексієвна, філолог, публіцист, нар. 8 листопада 1936 р. в с. Половинкине Старобільського р-ну, Луганщина. Член Групи з жовтня 1978 р. Ув'язнена 18 травня 1972 р. на 4 роки. Вийшла за кордон 12 жовтня 1978 р. Видавала «Вісник репресій в Україні», працювала на радіо «Свобода». Лауреат Національної премії ім. Т. Шевченка (1994). Жила в Ірвінгатоні (США), потім у м. Матаван, штат Нью-Джерсі, де її померла 8 серпня 2006 р. Похована на Байковому цвинтарі в Києві. Орден Княгині Ольги III ступеня (26 листопада 2005). Орден «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006)

УСРСР КОМІТЕТ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРИ СОВЕТЕ МИНИСТРОВ УКРАИНСКОЙ ССР

№ 88-1

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ КОМУНІСТИЧЕСЬКОЇ ПАРТІЇ УКРАЇНИ

СПЕЦІАЛЬНЕ СООБЩЕНИЕ

В дополнение к № 1049-1 от 26 декабря 1972 года докладываем, что нами закончено предварительное следствие по делу арестованной 18 мая 1972 года за антисоветскую пропаганду и агитацию -

СВЕТЛИЧНОЙ Надежды Алексеевны, 1936 года рождения, уроженки Ворошиловградской области, беспартийная, с высшим образованием, до ареста проживавшей в г. Киеве и работавшей на должности кладовщицы № 2.

Расследованием установлено, что СВЕТЛИЧНАЯ, будучи националистически настроенной, начиная с 1964 года, систематически, с целью подкупа и ослабления Советской власти, приобретала у своих однокурсников СВЕТЛИЧНОГО И., ЧЕРНОВА, СВЕТЛИКА, ПИЛУ, ОСАДЧЕГО /арестованым нами/ и других враждебные документы т.н. "смикадита", редактировала отдельные из них, а затем разносила от руки, на различные издания, фотоспособом в распространяла среди окружающих.

Материалы следствия и оперативные данные свидетельствуют о том, что СВЕТЛИЧНАЯ до фанатизма настроена националистически, не намерена отказываться от своих антисоветских убеждений. Во время ознакомления с материалами дела адвокат советской ой изменить свои взгляды и убеждения, раскаяться в суде в совершении преступлений, что могло бы смягчить меру наказания. На это СВЕТЛИЧНАЯ ответила: "Мои убеждения устойчивы, и я не ребенок, чтобы менять их. Если я изменю свои убеждения, так зачем тогда жить?".

Уголовное дело на СВЕТЛИЧНУЮ передано 12 февраля Прокурору УССР для утверждения обвинительного заключения и направления по подсудности.

О результатах рассмотрения дела в суде будет доложено.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ КОМИТЕТА ГОСУДАРСТВЕННОСТИ ПРИ СОВЕТЕ МИНИСТРОВ УКРАИНСКОЙ ССР

В. ОБОДЧУК

Заслано членам и кандидатам членам Политбюро ЦК КПУ.

Фото зі слідчої справи Надії Світличної, 1972 р.

Надія Світлична вдома з сином Яремою (в тій самій сукні), 1976 р.

Табіна сукня Надії Світличної з вишитим нею комірець - заборонена табірною адміністрацією відзнака українських жінок-політв'язнів

Чорнобривці з жартівливою етикеткою з табірною гербарію Надії Світличної, 1974 р.

Іконка, вишита Надією Світличною в ув'язненні для політв'язня Євгена Сверстюка (за ескізом Стефанії Шабатури)

Кептарик для сина Яреми і закладка для книжок брату Івану, створені Надією Світличною в ув'язненні з обрізків тканини для пошиття рукавиць

Надія Світлична з чоловіком Павлом Стокотельним і синами Яремою та Івасиком, 1978 р.

Оксана Попович

Попович Оксана Зенонівна, нар. 2 лютого 1926 р. в м. Городенці Івано-Франківської обл., померла 23 травня 2004 р. в Івано-Франківську. Член Групи з 3 лютого 1979 р. В 1945 р. засуджена до 10 років, під час етапування у тaborи Півночі була поранена в хребет. Щойно вийшовши на милицях із лікарні 28 жовтня 1974 р., була ув'язнена на 8 років та 5 років заслання. Загалом 23 роки неволі. Орден «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006).

Перша будівля управління Інталау, 1946 р.

с.Барашево Тенгушовського району в Мордовії, де знаходився жіночий табір суворого режиму ЖХ-385/3-4

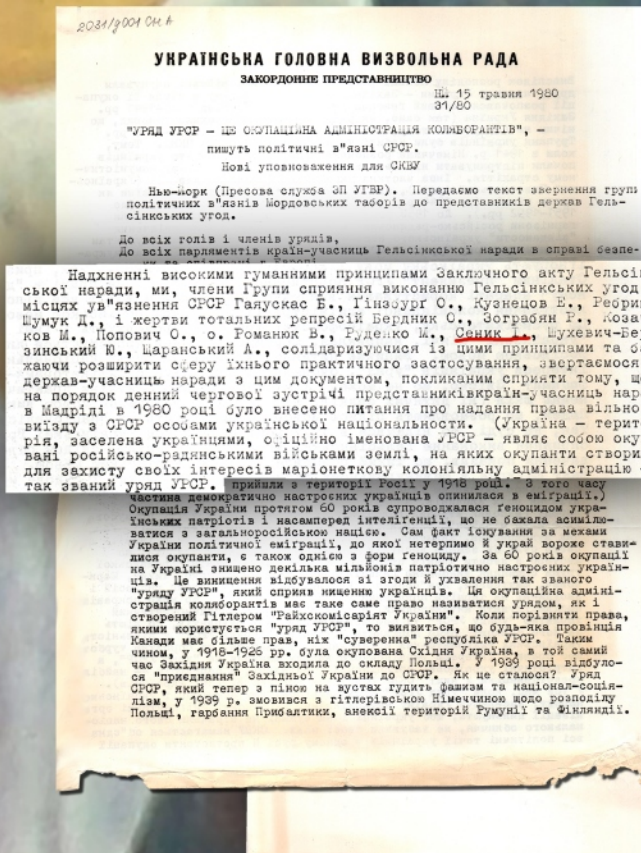
Оксана Попович, 2000 р.

«...За хмарами сонце душі,
За темними чорними хмарами.
Набігають тривожні вістки
яничарами
і затроєні списи летять
Сонце душі окривавлене...»
І.СЕНИК

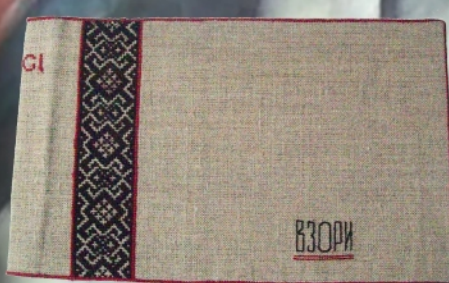
Ірина Сенік

Сенік Ірина Михайлівна, поетеса, художниця, нар. 8 червня 1926 р. у Львові. Член Групи з лютого 1979 р. Ув'язнена 12 грудня 1945 на 10 років і довічне заслання, звільнена у 1968 р. Вдруге заарештована 17 листопада 1972 р., ув'язнена на 6 років і 5 років заслання. Звільнена 1981 р. Загалом 34 роки неволі. Ордени Княгині Ольги III ст. (26 листопада 2005), «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006)

До всіх демократичних і режими окупації. Таких українського народу, є вий УГРФ є звардизми

Вишита в ув'язненні обкладинка альбому візерунків для вишивання Ірини Сенік

Яликові прикраси, вишиті Іриною Сенік в ув'язненні для табірної «ялинки» (збільшено)

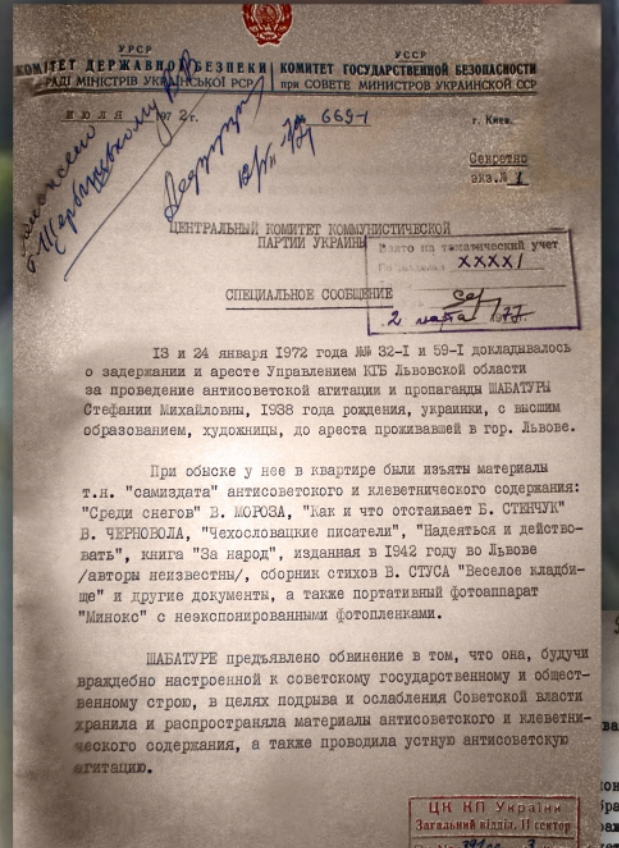

Вітання Надії Світличної від Ірини Сенік

Стефанія Шабатура

Шабатура Стефанія Михайлівна, митець, нар. 6 листопада 1938 р. в с. Івань-Золоте Заліщицького р-ну Тернопільської обл. Померла 17 грудня 2014 р. Член Групи з лютого 1979 р. Засуджена 12 січня 1972 р. на 5 років ув'язнення та 3 роки заслання. Ордени Княгині Ольги III ступеня (4 березня 1999), «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006), Княгині Ольги II ст. (23 червня 2009)

Стефанія Шабатура біля ґрутокитку на засланні в с.Макушино Курганської області, 1978 р.

Стефанія Шабатура, Микола Горбаль, Надія Світлична, 1979 р.

Стефанія Шабатура на засланні

Апликація «Коні», вистрочена Стефанією Шабатурою в ув'язненні з обрізків тканини для пошиття рукавиць

Закордонні члени УГГ

Март-Олав Ніклус

Вікторас Пяткус

Ніклус Март-Олав, орнітолог, нар. 22 вересня 1934 р. в м. Тарту, Естонія. Іноземний член УГГ з 1982 р. Політичний в'язень у 1958-1966 рр. Вдруге засуджений у Таллінні 8 січня 1981 р. до 10 років ув'язнення і 5 років заслання за звинуваченням у проведенні антирадянської агітації та пропаганди. Звільнений 8 липня 1988 р. Загалом 19 років неволі. Орденом «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006)

Володимирська центральна торгма

Табір ВС-389/36 в с.Кучино

Март-Олав Ніклус на зустрічі зі студентами, 1990 рр.

Вивіска табору особливо суворого режиму в с.Кучино, Мордовія

Вікторас Пяткус

Пяткус Вікторас, письменник, нар. 30 грудня 1929 р. у с. Аляксандрай Расейняйського повіту, Литва. Помер 1 травня 2012 р. у Вільнюсі. Іноземний член УГГ з 1982 р. Політичний в'язень у 1947-1953 рр. та 1958-1965 рр. Втретє засуджений у Вільнюсі 13 липня 1978 р. до 10 років ув'язнення і 5 років заслання. Звільнений восени 1988 р. Загалом 25 років неволі. Орденом «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006)

Закордонне представництво УГГ

«Кожна людина має право на свободу переконань і на вільне їх виявлення; це право включає свободу безборонно дотримуватись своїх переконань, а також свободу шукати, отримувати й поширювати інформацію та ідеї будь-якими засобами і незалежно від державних кордонів».

Загальна Декларація Прав Людини, ст. 19

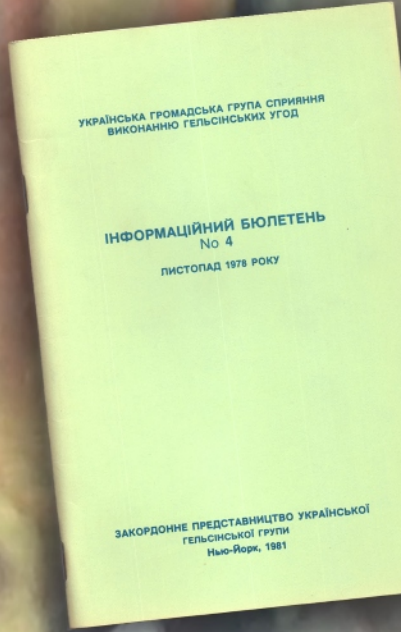
ДОРУЧЕННЯ
Ми, члени Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінкських угод, в СРСР, висловлюємо своє повне довіряє видатному українському вченому громадянські права й демократичні перетворення в Радянському Союзі, нашому членові Групи в екскалі генералові Петрові Григоренкові та надіаємо його такі-ми правами й повноваженнями:
1. Представляти нашу Групу за кордоном – бути її духовним речником, виступати від імені Групи з усіма її писемними заявами, меморандумами й деклараціями: а) до ООН та в інших міжнародних організаціях; б) перед урядами, парламентами й громадськістю всіх країн;
2. Перед емігрантськими українськими, єврейськими, польськими, російськими, чехословацькими та іншими громадами, організаціями, угрупованнями.
3. Подавати до преси, радіо, телебачення та інших засобів масової інформації документи й всі інші матеріали Групи та окремих громадян із питань порушення прав людини, а також прав національних і соціальних українського та інших народів, що проживають в Україні, бути їх інтерпретатором.
4. Укладати угоди з представництвами зарубіжних Гельсінкських груп.
5. Заснувати грошовий фонд Групи та бути його розпорядником.
6. Звертатись водночас до Леоніда Плюща – відомого активного поборника правозахисного руху в СРСР – і просити його стати на допомогу генералові Петрові Григоренкові у справі реалізації перерахованих вище повноважень.
Члени Групи: Олександр Бердник
Віталій Каленченко
Іван Кандиба
Оксана Мешко
Василь Січко
Петро Січко
Василь Стрельців
Ніна Строкатова
Жовтень 1978 року.
Підписаний примірник «Доручення» зберігається в архіві Групи.

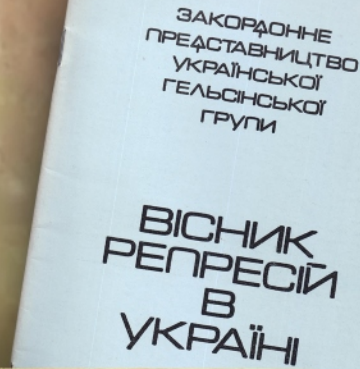
Петро Григоренко

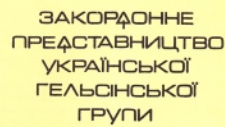
Надія Світлична і Петро Григоренко на прес-конференції з приводу переїзду в США

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ № 4 Листопад 1978 року

ВІСНИК РЕПРЕСІЙ В УКРАЇНІ

ДОКУМЕНТИ УКРАЇНСЬКОГО ПАТРІОТИЧНОГО РУХУ 1980 р.

Додаток до Вісника репресій в Україні

Випуск 7 1980

НАДІЯ СВИТЛИЧНА В ЧИКАГО
Часто в дискусії про мову чуємо, що мова, наша мова тут не вкорінювана, а «там» зруйнована, то не знаємо чого тремтимо.
Виступ Надії Світличної на банкеті в Конгрес-голі та на Шевченківському святкуванні 11 березня в Чикаго показав ясно, що хто хоче, то його мова й «там» не зруйнована, ні тут не замієнізована, а мови там вкорінювана. Божа творила прекрасною чистою літературною мовою (хоч дуже вже скроєно й тяжілою).
Надія Світлична наставляла нас: «...чесна з собою», що нам це вже видається неслоготівим. О, ні, вона, як і Павло, не збирається ні до кого пристосовуватися-подібатися.

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ
Мабути, завдяки Світличній був многолюдний. Своя Богу! Але був дуже довгий (три й чотири години). Це жакі «камієні домірес». Причому, хор «Сурма» — це соціальна містечка оманна (дир. др. Трухтій), але... чи треба було як шість пісень спитати. Чи треба було Тамі Колясник аж двічі виступити, чи треба було на кілька мінут поїти дозвукати. Чи жакі треба публіку згоряти, а дітей відганяти від таких концертів...
Кінцева хореографічна ілюстрація до твору «Душі мої» у виконанні сучасного балетного ансамблю «Україна» (мист. керівник Є. Литвінов) була добре полюблена, але жакі той керівник відволік на сцену й грає на акордіоні, що нам так нагадує московську гармошку, коли ж сумніваєшся хор «Батра» співає на своїй тулісці. Гармошка до твору «Душі мої» так потрібна, як широк на носі...
(До речі, за Юрієм Яновським (дир. «Мотирі шпал») гармошка — це захрипала гістєрська, демагог і багатоголоса перекушка). (ЛГ.)

Надія Світлична в редакції «Радіо Свобода», США

Леонід Плющ

Плющ Леонід Іванович, математик, публіцист, літературознавець, нар. 26 квітня 1939 р. в м. Нарин, Киргизія. Помер 4 червня 2015 р. у Франції. Член Закордонного представництва УГГ з 1977 р. Заарештований 12 січня 1972 р., затриманий до психікарні. Звільнений 8 січня 1976 р. Загалом 4 роки неволі. У 1976р. виїхав до Франції. Орден «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006).

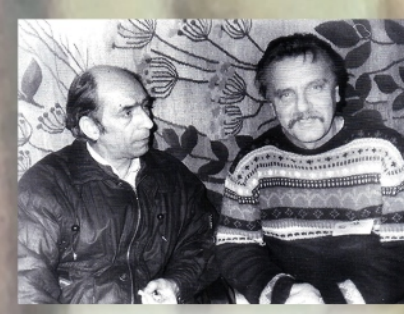
Вірстка з газети української діаспори «Українські вісті» за 30 грудня 1979 р. про звільнення і переїзд на Захід родини Леоніда Плюща

Казанська (вгорі) та Ленінградська спецпсихікарні, в яких утримувався Леонід Плющ

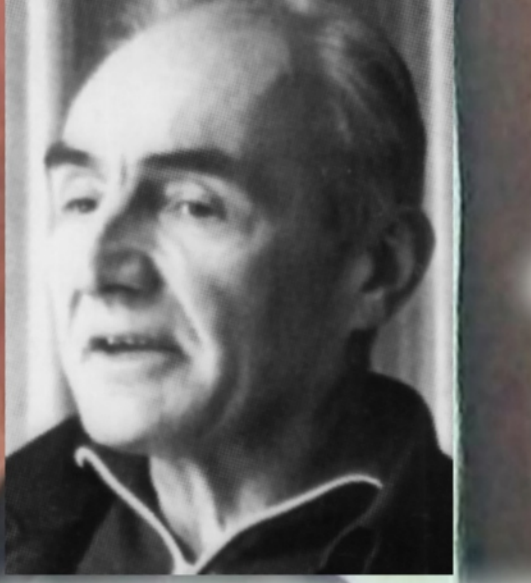

Петро Григоренко та Леонід Плющ

Леонід Плющ та Микола Горбаль

Святослав Караванський

Караванський Святослав Йосипович, письменник, філолог, учений, нар. 24 грудня 1920 р. в Одесі. Член Групи з лютого 1979 р. Заарештований 7 лютого 1945 р. і засуджений до 25 років позбавлення волі. Звільнений через 16 років і 5 місяців. У 1965 р. знову заарештований і без суду спроваджений добувати 25-літній термін (8 років і 7 місяців). 23 квітня 1970 р. засуджений у Владимирській тюрмі на 5 років тюрми і 3 роки таборів. Звільнений у листопаді 1979, тоді ж виїхав у США. Загалом 31 рік неволі. Орден «За мужність» I ступеня (8.11.2006).

Залізниця на р.Печора, на будівництві якої працював в ув'язненні Святослав Караванський

Ворота робочої зони табору «Сосновка» (Дубравляе)

Надія Світлична і Святослав Караванський, США

Вірстка з газети української діаспори «Українські вісті» за 30 грудня 1979 р. про звільнення і переїзд на Захід Святослава Караванського і Ніни Строкатої

Міжнародна підтримка правозахисного руху в Україні

**«Піддатись болу – це ж собі віддатись!
Собі піддатись – це ж віддатись болу!
Так – на світах – поставлено ту хату.
Так – на вітрах – розіп'ято тополлю»**
І. Сокульський

ДО ВСІХ УКРАЇНЦІВ
ДО СВІТОВОЇ ГРОМАДСЬКОСТІ

Друзі! Незабаром ми знову зустрінемося на Мадридській нараді, але сьогодні ми зустрінемося в Інтернеті. Ми зустрінемося з вами сьогодні ввечері, щоб обговорити роботу, яку ми зробили за останні тижні. Ми зустрінемося з вами сьогодні ввечері, щоб обговорити роботу, яку ми зробили за останні тижні. Ми зустрінемося з вами сьогодні ввечері, щоб обговорити роботу, яку ми зробили за останні тижні.

Надія Світлична і подружжя Григоренків серед учасників Мадридської конференції

Петро Григоренко
Леонід Плющ
Петро Вінс
Віктор Воробейський
Зінаїда Григоренко
Райса Мороз
Людмила Алексєєва
Надія Світлична
Микола Шаргінт-Будиляк

Послати гроші на адресу:
Ukrainian Helsinki Group
P.O. Box 100, Cooper Station
New York, N.Y. 10003
Або
Ukrainian Orthodox Federal
Credit Union
P.O. Box 100, Cooper Station
New York, N.Y. 10003
Account # 1561

повторно в місця ув'язнення під час роботи Мадридської конференції. Ці повторні засудження та особливо недавній бандитський напад на лавреата Нобелівської премії миру, англійця Ачелого – філія академіка Андрія Сахарова, який перебуває тепер на засланнях, є прямим викликом заклятому етапу Мадридської конференції.

Члени Української групи: Петро Вінс, Святослав Караванський, Володимир Маланич, Леонід Паша, Надія Світлична, Німа Стратка.

Представник Литовської групи: Томас Венцлова.

Члени Московської групи: Людмила Алексєєва, Крїй Ярим-Агаєв, Олександр Гінзбург, Крїй Мехк.

До Мадридської конференції в безпеку та співпраці в Європі.

Спільна заява членів Української, Литовської та Московської Гельсінських груп.

Перед початком Мадридської конференції в листопаді 1980 року Московська та Українська Гельсінські групи внесли декілька пропозицій, яких, на жаль, не було досі виконано. Наразі хоч про це і зв'язано в початку останнього етапу Мадридської конференції, як окреме звертання увагу не те, що ці конференції продемонстрували невиконання Радянським Союзом та країнами радянського блоку гуманітарних статей Гельсінського Заключного Акту.

Тепер, коли в Мадриді, 12 членів Московської групи та п'ять членів української організації, також як і літово-українська група з Москви, збираються в Мадриді, Комітет в обирі про вірних та ініціативу української групи та 6 – Литовської – перебувають в ув'язненні та на засланнях. І серед них 7 засуджені

Текст спільної заяви Української, Московської та Литовської Гельсінських Груп з правками Надії Світличної

ПОВІДОМЛЕННЯ ДО ПРЕСИ
ПРО ПІДГОТОВКУ ДО МАДРИДУ

Заключний Представництво Української Гельсінської групи, за дорученням Української та Литовської Гельсінських груп, звернулося до Мадридської конференції з проханням прийняти і проголосити Декларацію про право громадського контролю за виконанням Гельсінського Заключного Акту та про нездовільнені карного й адміністративного переслідування громадян за участь у такому контролі.

Закордонне Представництво Української Гельсінської Групи
запрошує всіх бажаючих на свою

ЗУСТРІЧ з ГРОМАДСЬКОСТЮ

на вівторок, 24 березня 1980 року в Українському Народному Домі 142 Друга Авеню, Нью-Йорк, Н. Я.

„ПРАВозАХИСНИЙ МАДРИД“
У вівторок зустрітяться члени Закордонного Представництва Української Гельсінської Групи: Петро Григоренко, Леонід Плющ, Німа Стратка та також члени Української Гельсінської Групи, які перебувають на засланнях: Петро Вінс, Святослав Караванський, Надія Світлична.

Початок: год. 7-ма веч.

ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ ПРЕСИ

Ця правозахисна координаційна група, заснована в свою основу інтересами людини, її персональній добробуту, як оцінки соціально-політичного становища, куртування в своїй роботі гуманітарними принципами, з не привнеси національним поступом, які зажає і вчорашній діалог до соціально справедливості. Такий центр має бути ідеально інформованим, асурсер регіональним правозахисним спеціалістом, через перешкоди здоров'я, як тільки стан його здоров'я укріплюється. Закордонне Представництво Української Гельсінської групи брагме в роботі Асоціації активно участь.

Появилася збірка документів Гельсінської Конференції

Балтимор (УС, Смолоскип) — Напередодні третей Гельсінської Конференції в Мадриді, яка розпочалася 11 листопада в Мадриді, у англійською мовою збірку документів Української Гельсінської групи під загальною назвою «Прав людини в Україні». Документи української Гельсінської групи, 1974-1980. Книга має 277 сторінок і укладає Леся Верба і Богдан Ясин при співпраці О. Зінкевича та А. Федосюка.

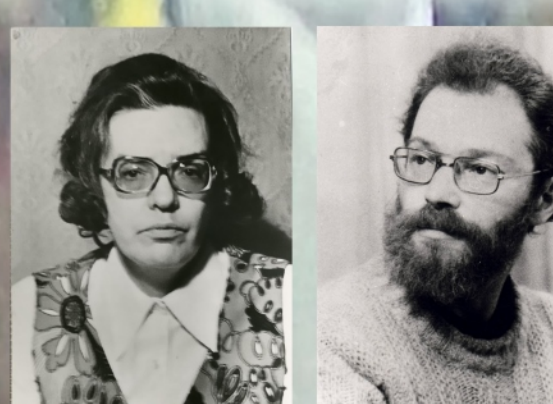
Андрій Сахаров і Олена Боннер

Петро Григоренко та Софія Калістратова

САХАРОВ В ОБОРОНІ ВАСИЛЯ СУСА

Західною пресою оголошено, що Сахаров у Мадриді, що Сахаров Олена Володимирівна, жінка видатного російського фізиків і громадського діяча, який захищав Василя Суса, який був ув'язнений за участь у революційній діяльності.

Людмила Алексєєва, Олександр Гінзбург, Юрїй Ярим-Агаєв, Томас Венцлова, які підписали Спільну заяву членів Української, Московської та Литовської Гельсінських Груп

ЗАКОРДОННЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО УКРАЇНСЬКОЇ ГЕЛЬСІНСЬКОЇ ГРУПИ

ДО НАШОЇ УЧАСТІ В „ПРАВозАХИСНОМУ МАДРИДІ“

ГРУДЕНЬ 1980 РОКУ

Петро Григоренко

Ми вітаємо вас і бажаємо успіхів у вашій діяльності. Ми вітаємо вас і бажаємо успіхів у вашій діяльності. Ми вітаємо вас і бажаємо успіхів у вашій діяльності.

КОМІТЕТ ОБОРОНИ РАДІНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ ВІЯЗНІВ

POST OFFICE BOX 142
COOPER STATION, NEW YORK, N. Y. 10003
(212) 695 - 3895

Петро Григоренко та Надія Світлична серед учасників Мадридської конференції, 1980 р.

Комітет Гельсінських гарантій для України

Осип Зінкевич, 1950 р.

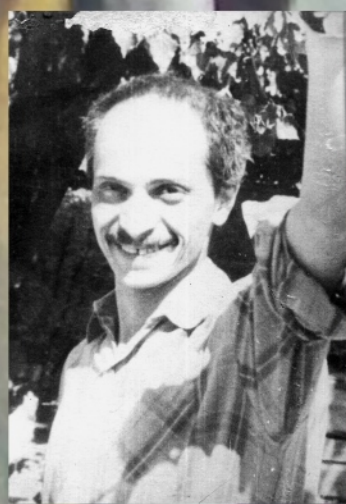
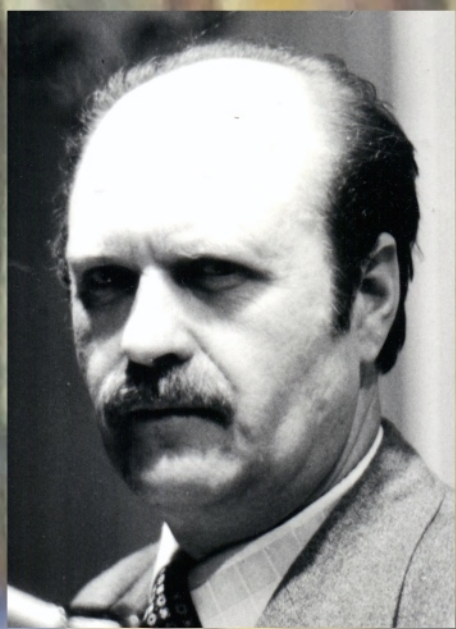

Зінкевич Осип Степанович, літературознавець, видавець, нар. 4 січня 1925, с. Мали Микулинці нині Снятинського району Івано-Франківської області. Голова правління українського незалежного видавництва «Смолоскип», член Вашингтонського Комітету Гельсінських Гарантій для України. Член Національної спілки письменників України (1994), член редколегії газети «Літературна Україна». Організатор і перший голова Музею-архіву українського самвидаву в Україні (1998). Упорядник «Енциклопедії дисидентського руху» (2010). 1997 року нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня.

Видавництво «Смолоскип» було засноване 1967 року в місті Балтимор, США, і назване іменем Василя Симоненка. Першою книжкою, яка з'явилася друком у видавництві «Смолоскип», була книжка Осипа Зінкевича «3 генерації новаторів: Світличний і Дзюба» (1968). Після здобуття Україною незалежності видавництво перенесло свою діяльність в Україну. У США «Смолоскип» видає дисидентську і правозахисну літературу, а також твори українських письменників, репресованих радянським режимом. В Україні «Смолоскип» видає дебютні книжки молодих авторів, ставлячи собі за мету створювати і розширювати середовище української творчої молоді.

Редколегія журналу «Український вісник»

Василь Барладяну

Василь Барладяну, 1970-ті рр.

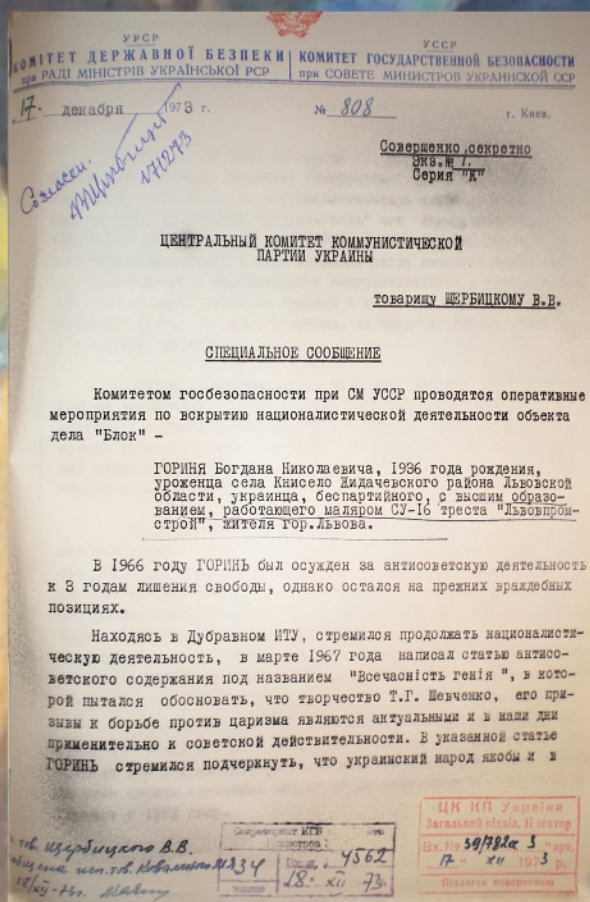
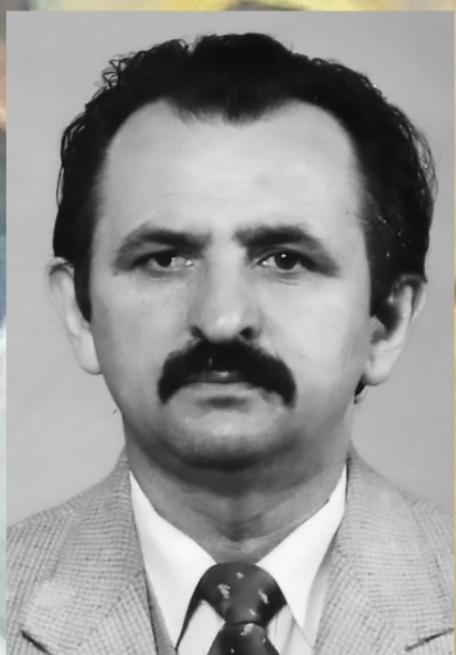
Барладяну Василь Володимирович, філолог, публіцист, поет, прозаїк, нар. 23 серпня 1942 р. в с. Шибка Григоріопольського р-ну, Молдова. Помер 3 грудня 2010 р. в Одесі. Член Групи з 30 грудня 1987 р. Заарештований в Одесі 2 березня 1977 р., засуджений на 3 роки. Вдруге заарештований у неволі 29 лютого 1980 р. і засуджений ще на 3 роки. Звільнений 28 лютого 1983 р. Загалом 6 років неволі. Орден «За заслуги» III ступеня (26 листопада 2005)

«...нація без держави – це нація завжди залежна, нація-колонія, нація-раб або нація, яку в різний спосіб експлуатують, одночасно руйнуючи її духовність. Тільки державна нація здатна відстояти свою самобутність і бути господарем на своїй землі»

Б.Горинь

Богдан Горинь

Богдан Горинь з дружиною і Вячеслав Чорновіл після мітингу у Львові, 1988 р.

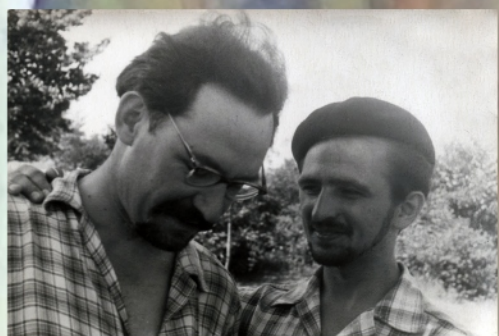

Горинь Богдан Миколайович, мистецтвознавець, політик, нар. 10 лютого 1936 р. в с. Кнісело Жиданьського р-ну Львівської обл. Член Групи з 30 грудня 1987 р. Ув'язнений 26 серпня 1965 р. на 3 роки. Народний депутат України I і II скликань. Орден «За заслуги» III (1997) і II (2001) ступенів, Ярослава Мудрого V ступеня (26 листопада 2005)

По имеющимся оперативным данным ГОРИНЬ Б. является убежденным украинским националистом. Наряду с братом ГОРИНЕМ И., в среде оставшихся на свободе других единомышленников объектов дела "Бисек" в г. Львове он выделяется своей фанатичной враждебностью к власти государства. После ареста и осуждения ряда сообщников по националистической деятельности проявляет повышенную осторожность и открытые контакты с единомышленниками избегает.

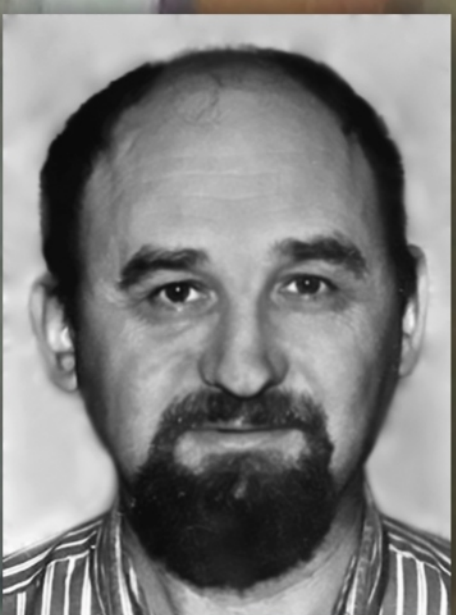
С учетом личности ГОРИНЬ Б. и задокументированных фактов преступной деятельности, КГБ при СМ УССР проводит дополнительные оперативные мероприятия по выяснению, не занимается ли он в настоящее время изготовлением и хранением антисоветских и клеветнических документов.

После завершения этих мероприятий предусматривается решить вопрос об аресте ГОРИНЬ Б. и привлечении его к уголовной ответственности.

Іван Світличний та Богдан Горинь в Карпатах, 1963 р.

Микола Муратов

Микола Муратов вдома

Микола Муратов і Євген Сверстюк на зустрічі з Папою Римським Іоанном Павлом-II

Муратов Микола Федорович, нар. 8 листопада 1950 у с. Починок Тутаєвського р-ну Ярославської обл., РРФСР. Лікар-біофізик, голова Московської філії УГС, представник Комітету захисту Української Католицької Церкви в Москві. Член Групи з 30 грудня 1987 р.

Василь Барладяну, Микола Муратов, Іван Гель з дружиною, Михайло Горинь

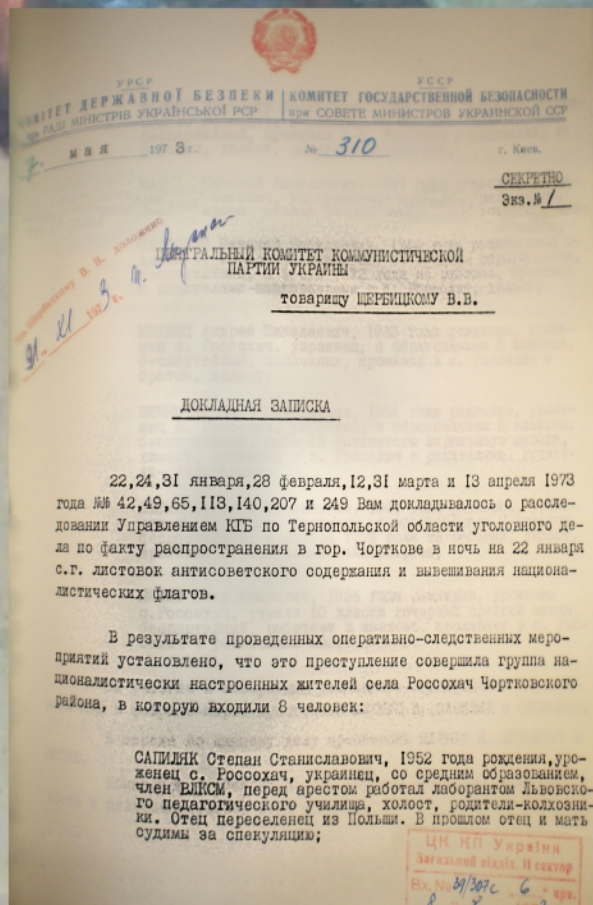
Павло Скочок, Михайло Горинь, Вячеслав Чорновіл та Іван Гель (з архіву Миколи Муратова)

Степан Сапеляк

«Од слова до слова,
раною від рани,
від стогону до стогону,
від вітчизноньки до Україноньки...»
С.Сапеляк

Сапеляк Степан Євстахович, поет, нар. 26 березня 1952 р. в с. Росохач Чортківського р-ну Тернопільської обл. Помер 1 лютого 2012 р. в Харкові. Член Групи з 30 грудня 1987 р. Заарештований 19 лютого 1973 р., засуджений у Тернополі до 5 років ув'язнення і 3 років заслання. Лауреат Національної премії ім. Т. Шевченка (1993). Орден «За заслуги» III ступеня (26 листопада 2005)

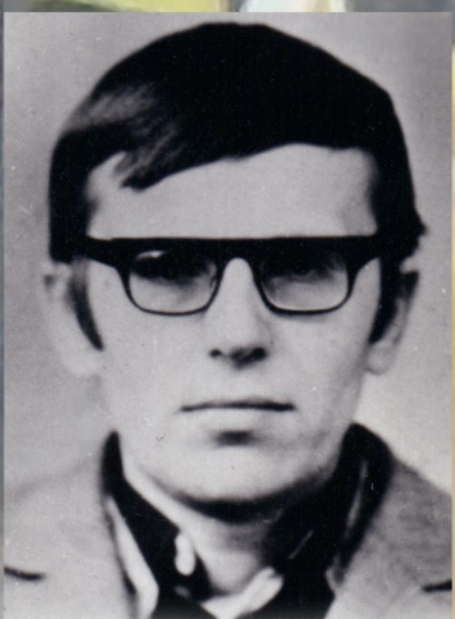
Степан Сапеляк (з мегафоном) на одному з перших мітингів Народного Руху у Харкові

Богдан Чорномаз, Григорій Герчак, Степан Сапеляк

Павло Скочок

Скочок Павло Іванович, журналіст, нар. 5 травня 1935 р. в с. Острів Рокитнянського р-ну Київської обл. Помер 12 січня 2013 р. в Києві. Член Групи з 30 грудня 1987 р. Заарештований 1 грудня 1978 р., запроторений до дніпропетровської психлікарні. Звільнений у квітні 1982 р. Загалом 3 роки неволі.

Дніпропетровська спецпсихлікарня, де перебував в ув'язненні Павло Скочок

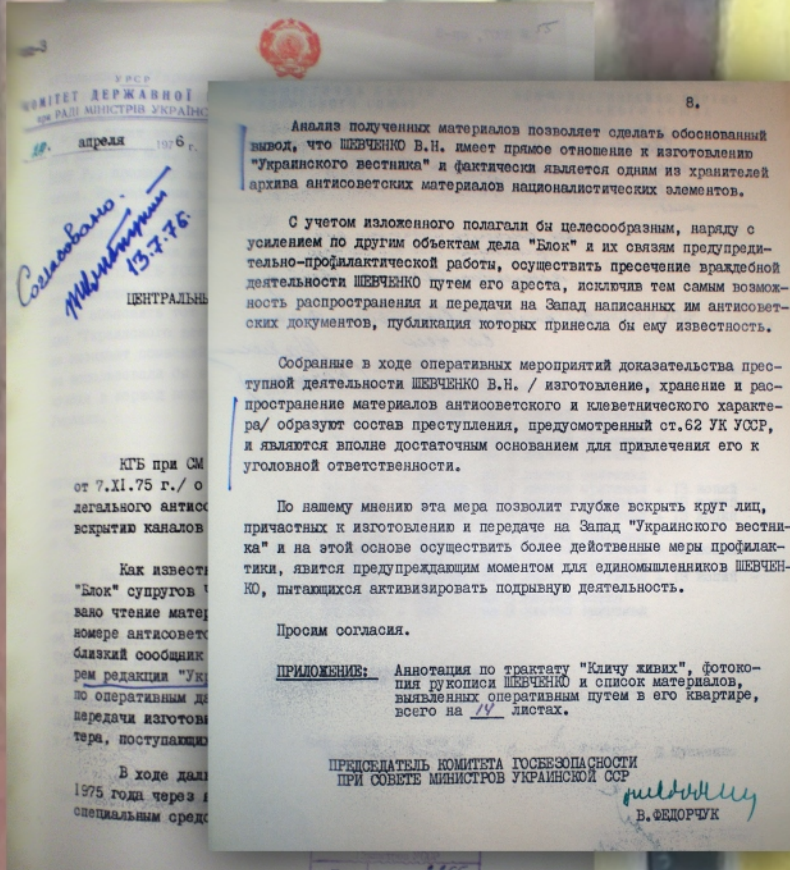
В'ячеслав Чорновіл і Павло Скочок, 1987 р.

Віталій Шевченко

Шевченко Віталій Никифорович, журналіст, нар. 20 березня 1934 р. в м. Сталіно (Донецьк). Помер 16 грудня 2012 р. в Києві. Член Групи з 30 грудня 1987 р. Заарештований 14 квітня 1980 р. та засуджений до 7 років таборів та 4 років заслання. Звільнений 6 лютого 1987 р.

Віталій Шевченко (читає) у Букіянському лісі, 1988 р.

Віталій Шевченко з Аллою і Ніною Марченко, 1980-ті рр.

Неоголошені члени УГГ

Олесь Шевченко

Ганна Михайленко

Стефанія Петраш-Січко

Шевченко Олесь Євгенович, нар. 22 лютого 1940 р. в м. Сквирна Київщини. Журналіст. Заарештований 31 березня 1980 р. Засуджений до 5 років ув'язнення і 3 років заслання. Звільнений 30 квітня 1987 р. Народний депутат України I скликання. Орден «За заслуги» III ступеня (26 листопада 2005), «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006), Свободи (18 листопада 2009)

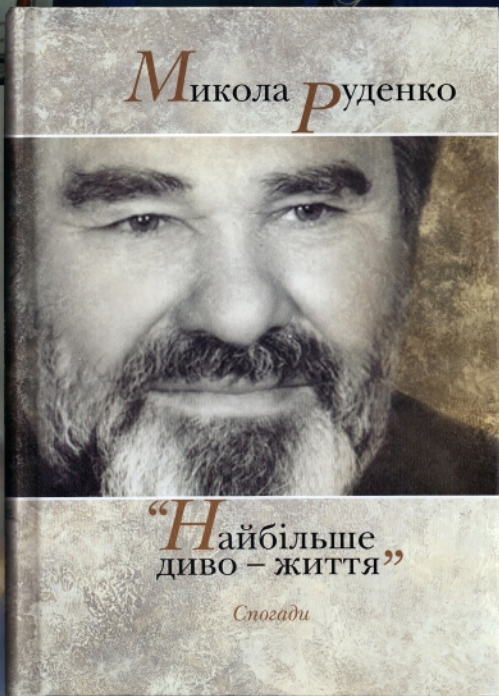

Михайленко Ганна Василівна, вчителька, перекладачка, правозахисниця, нар. 30 квітня 1929 р., с. Михновець Турківського повіту Львівського воєводства (з 1950 р. – в Польщі). Померла 29 березня 2015 р. в Одесі. Заарештована 20 лютого 1980 р. у 1981 р. запроторена до спецпсихлікарні. Звільнена 19 травня 1988. Орден Княгині Ольги III ступеня (26 листопада 2005), Орден «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006)

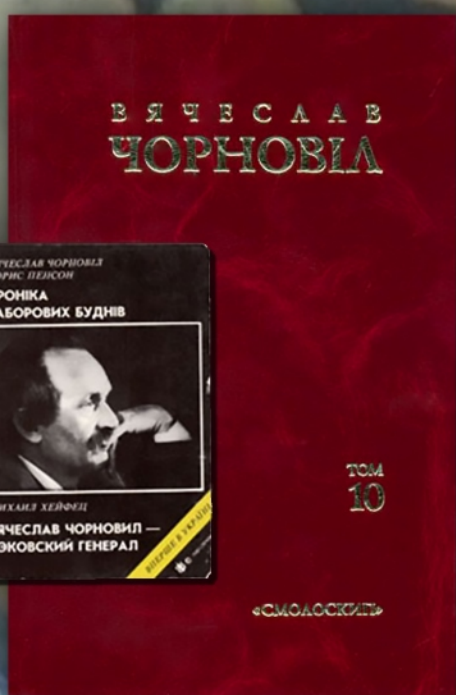
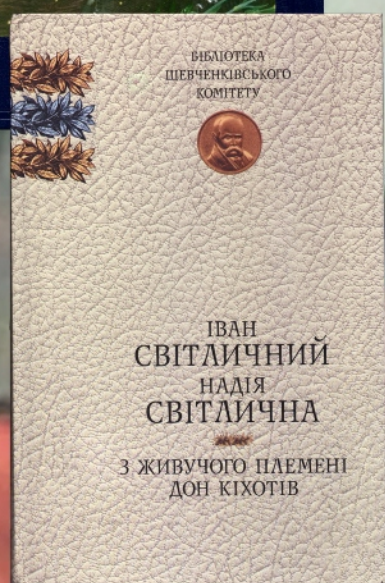

Петраш (Січко) Стефанія Василівна, нар. 1 квітня 1925 р. в с. Запужва Галицького р-ну на Станіславщині, померла 9 вересня 1996 р. у Львові. Після двох арештів у 1944 р. та у 1946 р., засуджена 23 жовтня 1947 р. на 10 років позбавлення волі та 3 роки обмеження в правах. Звільнена 15 липня 1956 р. Активно захищала чоловіка Петра і сина Василя та Володимира. Орден «За мужність» I ступеня (8 листопада 2006)

Для тих, хто йтиме вперед

Ген. П. Григоренкові відновлено звання генерала
Генералові Петрову Григоренкові, відомому в усьому світі правозахисником в СРСР, указом президента Росії Б. Єльцина, повернено звання генерала-майора, – повідомляв листом, якого друкує, його дружина Зінька. Прочитавши нашу інформацію не забувати про неї. П. адреса: 43-30 4th Street, Apt. E15, Long Island City, N.Y., 11104, Tel. (718) 784-3676
Головна управа Братства та Редакція "Ліній Комбатанта"

Михайло Горинь, Левко Лук'яненко, Вячеслав Чорновіл, 1989 р.

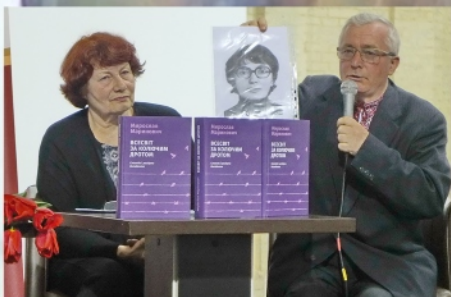
Петро Розумний, Март-Олав Ніккус, Василь Овсієнко

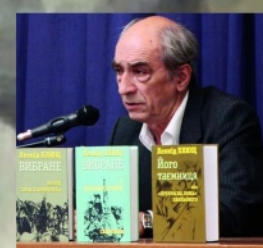
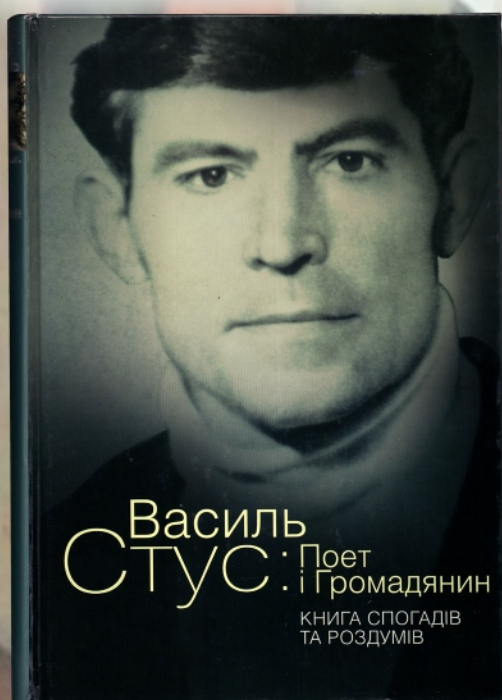
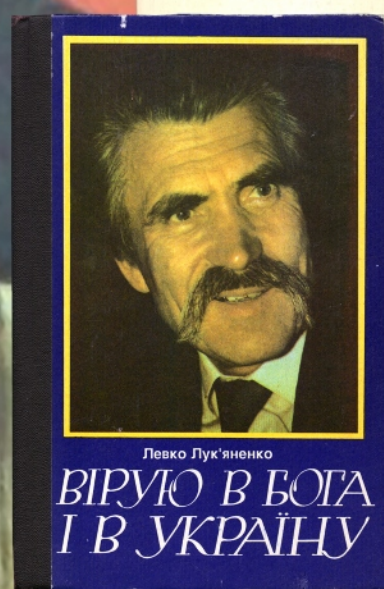
Левко Горохівський, Олесь Шевченко, Левко Лук'яненко, Степан Хмара, Михайло Горинь, Богдан Ребрик, Ірина Капинець, Вячеслав Чорновіл, Богдан Горинь, Генріх Алтунян, 16 липня 1990 р.

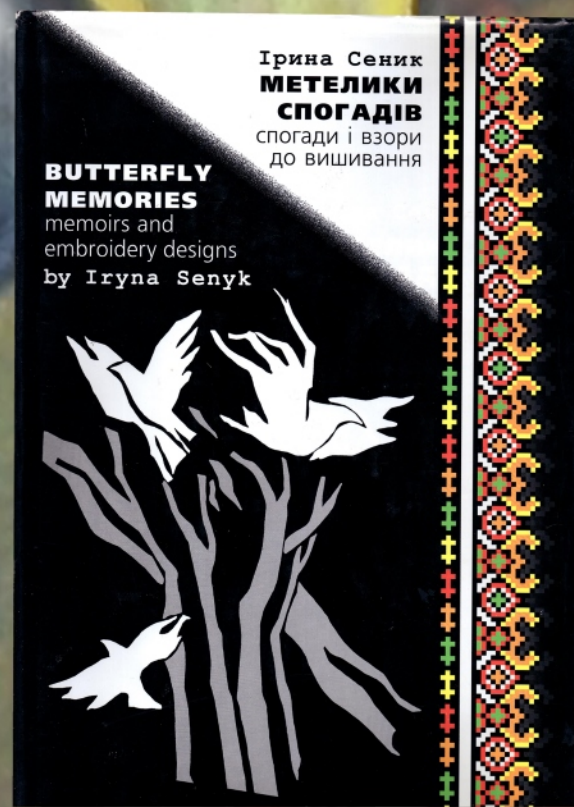
Мирослав Маринович та Йосип Зісельс, 2012 р.

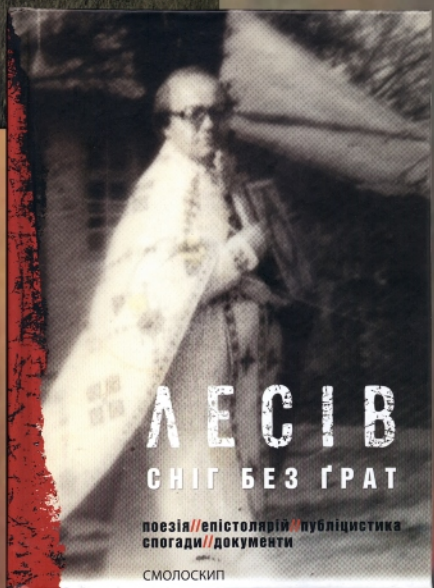
Дружина Мариновича Любов Хейна та Василь Овсієнко презентують твори Мирослава Мариновича, 2016 р.

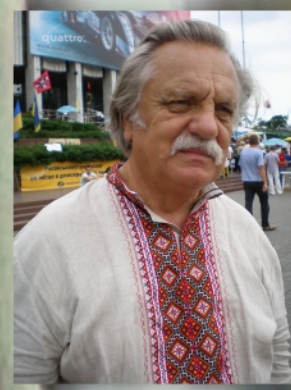
Леонід Плющ на презентації своїх творів

Василь Січко

Юрій Шухевич на Майдані, 2014 р.

Микола Горбаль

Ірина Сенік

Василь Овсієнко під час презентації своїх спогадів, 2013 р.

